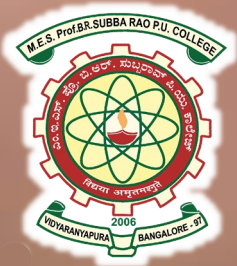

ಅರಳುವ ಚೇತನ

Araluva Chetana

Annual Magazine

2022-23

The Mysore Education Society, Malleshwaram

MES Prof. B.R. Subbarao PU College

BEL Layout, Vidyaranyapura

Bangalore 560097

CONGRATULATIONS

TO OUR II PUC ACADEMIC ACHIEVERS

- 2023

SCIENCE

S TANUSHREE REDDY
586

STATE 11th RANK

SUPRIYA GOUDA 582   NIDHI DONGRE 581   B U ULLAS RAO PAWAR 577   NIKITKA R SHENOY 573   MANASA S 572   MEDEPALLI SUDHA MADHURI 572   VIKAS P G 572   ABHINAV L G 571

SHASHIKA R V 570   SUDESHNA A 568   CHETHAN P 567   ABHAY B SHARMA 565   KAVITHA R B 562   ARPITHA A 561   HARSHAL SRIRAMPURA LOKESH 561   ANANYA P TEMKAR 560

SOUMYA S 560   CHETANA SRINIVASA MURTHY 558   HITESH N 558   MYTHRI KRISHNA KAMATH 557   MAURYA VEER 555   NEHA G N 553   ASWATHI M 552   PRAGATHI M 551   SAMANVI KIRAN 551

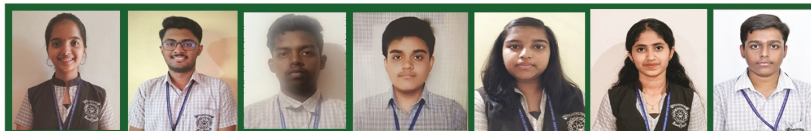
60
DISTINCTIONS

85
FIRST CLASS

COMMERCE

MEGHANA B
574

BHAVANA V HEGDE 567   MOHITH S 559   PAVANKUMAR P 557   AARYA P VASISHT 554   HARSHITHA S 549   SOUJANYA U 548   KUSHAL N 543

SHASHI KUMAR V 543   NITHYASHREE M V 539   GOWRI ASHOK 538   SADHIKA V 538   RAKSHITHA R 532   K RAJEEV 523   N DEVENDRASAI 523   MANISH SINGH 521

16
DISTINCTIONS

40
FIRST CLASS

MES Prof. B.R. SUBBA RAO PU COLLEGE

3rd Stage, 4th Main, 11th Cross, Vidyaranyapura, Bangalore - 560097

ಅರ್ಥಸಹಿತ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ

ಶ್ಲೋಕ

ಸುಪ್ರಭಾತಂ ಭಗವತಃ ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಕೋ ವಿಭೋ |
ಸುಪ್ರಭಾತಂ ಮದಾರ್ಯಾಣಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಮಪಿ ||

ಅರ್ಥ

ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಸ್ವಯಂ ವಿಭುವೂ ಆದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಶುಭ
ಮುಂಜಾವು. ನನ್ನ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸುಪ್ರಭಾತ.

ಶ್ಲೋಕ

ಯೋಂತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಮ ವಾಚಮಿಮಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಾಂ
ಸಂಜೀವಯತ್ಯಖಿಲ ಶಕ್ತಿಧರಃ ಸ್ವಧಾಮ್ನಾಂ |
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಹಸ್ತಚರಣ ಶ್ರವಣತ್ವಗಾದೀನ್
ಪ್ರಾಣಾನ್ಮಮೋ ಭಗವತೇ ಪುರುಷಾಯ ತುಭ್ಯಂ ||

ಅರ್ಥ

ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ವಶಕ್ತಿ ತೇಜಸುಗಳಿಂದ
ಮಲಗಿದ್ದ ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಸಂಜೀವನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ತುತಿಸುವಂತೆ
ಮಾಡಿದನೋ, ಯಾರು ನನ್ನ ಕೈ, ಕಾಲು, ಕಿವಿ, ಚರ್ಮಾದಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ
ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳು ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದನೋ,
ಯಾರ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಸತತವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಪುರುಷನಿಗೆ (ನಾರಾಯಣನಿಗೆ)
ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ಲೋಕ

ದಿಕ್ಕಾಲಾದ್ಯನವಚ್ಛಿನ್ನಾನಂತ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮೂರ್ತಯೇ |
ಸ್ವಾನುಭೂತೈಕಮಾನಾಯ ನಮಃ ಶಾಂತಾಯ ತೇಜಸೇ ||

ಅರ್ಥ

ದಿಕ್ಕು ಕಾಲಾದಿಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ಅನಂತನೂ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮೂರ್ತನೂ
ಆದ ಸ್ವಾನುಭೂತಿ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ ಶಾಂತಸ್ವರೂಪಿಯಾದ
ತೇಜೋರೂಪಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಶ್ಲೋಕ

ಸರ್ವಸ್ವರತು ದುರ್ಗಾಣಿ ಸರ್ವೋ ಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯತು |
ಸರ್ವಸ್ಸುಖ ಮವಾಪ್ನೋತು ಸರ್ವಃ ಸರ್ವತ್ರ ನಂದತು ||

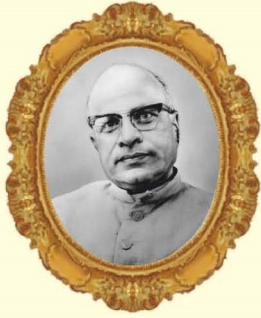
ಅರ್ಥ

ಎಲ್ಲರೂ ಕಷ್ಟವೆಂಬ ಕೋಟೆಯನ್ನು ದಾಟಲಿ,
ಎಲ್ಲರೂ ಶುಭವನ್ನು ಕಾಣಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ,
ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆನಂದದಿಂದಿರಲಿ.

- ಇತಿ ಶಂ -

Founders of
Mysore Education Society®

Malleshwaram, Bangalore - 560003

Sri G.A. Acharya

Sri M. Sheshadri, M.A.

Sri H. Rangachar, M.A.

Prof. B.R. Subba Rao
M.A., Dip-in-Com

Sri K.T. Appanna

Sri M. Chinnaswamy, B.A.B.I.

Sri W.H. Hanumanthappa

Vidyasagara
Sri M.P.L. Sastry, M.A., MLC

Sri M.R. Narasimha Iyengar

Smt. Vimala Rangachar

Sri C.G. Ramaiah B.A.

MANAGING COMMITTEE

Smt. Vimala Rangachar
President & Founder Member
Former Chairperson,
Crafts Council of Karnataka
President, MEWS,
President, Sevasadan Orphanage,
Malleswaram

Prof. B.R. Seshadri Iyengar
Vice President
Former Principal
MES Degree College of ACS
& Kishora Kendra

Sri S.S. Ramdas
Secretary
Sr. Advocate,
High Court of Karnataka
Supreme Court of India.

Devendra Nayak
Treasurer
Chartered Accountant

Sri S. Krishna Kumar IAS (Retd.)
Member
Former Secretary to Govt. of India
(Dept. of Overseas Indian Affairs)
Former Advisor to Governor of Karnataka

Dr. Dilip Mavinakurve
Member
Former Managing Director, SBM

Sri M.L. Srinath
Member
Chartered Accountant

Dr. Babu Padmanabhan
Member
Eminent Scientist & Industrialist
Founder & MD,
Steer Engg. (P) Ltd., Bangalore

Sukhen Padmanabha
Member
Architect,
K P Padmanabha & Associates

Our Mentors

Prof. K.M Raghavendran

Chief Executive

Mysore Education Society

Prof. Sheela Menon

Director Academics -Higher Education

Mysore Education Society

Dr. Ganesh Bhatta H S

Director Academics -School Education

Mysore Education Society

President's Message

I am extremely happy to know that the College is bringing out the Annual College Magazine "Araluva Chetana-2022-23"

To quote Mahatma Gandhi –

"True education must correspond to the surrounding circumstances, jailing which it is not a healthy growth."

This Annual Magazine will, I am sure, provide the forum for our students to express their thoughts and their achievements.

Smt. Sridevi, the HOI of the Institution and her dedicated team of Teaching and Non-Teaching staff deserve congratulations for leading our MES Prof. B R Subba Rao PU College to its present position as one of the leading PU Colleges in the State.

My best wishes to all of you.

Vimala Rangachar

President, MES

Principal's Message

Dear readers,

I am very delighted to present to you the much awaited new version of our college magazine *Aruluva Chethana* .I heartily congratulate the magazine committee and those who are instrumental in bringing out this magazine. It is my pleasure to pen down a few words for this magazine.

History is a proof of the fact that people who dream the impossible are the ones who break the glass ceiling. As Dr.APJ Abdul Kalam said, "*Dreams are not what you see in sleep, it is something that does not let you sleep*", we must dare to dream .Once we have a dream, we must relentlessly persevere to achieve it through hard work and courage. Our college has always supported students and faculties in all their endeavors of academics, sports and co curriculars.This ensures that our students are all-rounders and our teachers are constantly updating their knowledge. In MES BRS, we strive towards excellence in imparting value based education with technological integration into the teaching curriculum.

This was a very eventful academic year. College events which very not held previously or were conducted in an online mode due to the pandemic were conducted in offline mode with active participation of all students, faculty and non-teaching staff. I am also very pleased about the fact that our students have come out with flying colors in the recently conducted second PUC examinations. They have made all of us proud and their achievements reflect the academic excellence of our college. I hope that in the coming years our college will soar great heights in the fields of academics, sports and co-curriculars.

Pre university days for any student is that phase of life where there is a lot of stress and uncertainty. Mental health is a topic which is in limelight in the recent times. It is something which we should not be ashamed of .We must come forward and find a solution to it before it becomes a hindrance to our success. I urge all our students to take their mental health seriously and seek help if needed.

*"Struggle today for a better tomorrow,
Hard work pays you should always know.
No matter how tough may seem the climb,
Keep moving, Keep fighting,
One at a time.
Perseverance and patience go a long way,
Because for the sunrise, even,
The longest nights make way."*

Smt. Sridevi M.S

Principal

Editorial

Dear readers,

Artificial intelligence has taken the world by storm- merely an understatement! Within the blink of an eye, things around us are undergoing a sea change. What was merely a fantastic dream a decade ago is becoming a reality now!! So, truly, nothing lasts forever, does it!?

Araluva chetana, our college magazine has weathered these storms for the past one and a half decades successfully! We are now in the seventeenth year of "blossoming".

Education is like rivers, people may come and go, but it stands rock solid, yet, so malleable to suit the fluid times. As Jalāl al-Dīn Rumi wrote,

"I wish I were like you,"
Said the forest
to the roaring river,
"Always travelling,
always sightseeing;
Rushing towards the pure domain
of the sea,
The kingdom of water;
Water,
The passionate, vigorous spirit
of life,
The liquid turquoise of light
With eternal flow ..."

Our students have weathered the trauma and turmoil of the lockdown and emerged victorious in their own various capacities. We salute their tenacity, resilience and optimism, unfettered enthusiasm saw them participating in various events, literary, sports, science and commerce. Prizes were bagged, cultural programmes were celebrated with high octave energy, at the same time, writing tests and exams with solemnity.

The untiring efforts of all gave a leg-up to our institution in the vicinity of Vidyaranyapura and beyond. We do realise there are miles to be traversed but we dream with open eyes to become a force to reckon with.

To conclude, I quote Rumi again ,

"No one can ever know what the other feels;
Who does care to ask about a passer-by,
If he really existed or was only a shadow?
Now a passer-by
Aimlessly walking in the shade,
Comes to ask himself ,
"Who am I? A river? A forest? Or both?
River and forest?
River and forest!"

So, to go back to the beginning of my editorial, Artificial Intelligence is here to stay, undoubtedly, but human vagaries, confusions, dilemma, complexities, viciousness, vicarious pleasures, philosophies and fables can never be replicated by technology, however cutting edge it may be!

Here's to a beautiful 2023!

Smt. Sarita Pradeep

Head, Department of English
Editor in Chief , Araluva Chetana

Editorial Board

Smt. Sarita Pradeep

Department of English
Editor in Chief

Dr. Vinayak Bhat

Department of Sanskrit
Sub-Editor & Page Designer

Smt. Renukamba B.R

Department of Kannada
Member

Smt. Suma A H

Department of English
Member

Sri. Maruthi N

PED
Member

Faculty & Office Staff

Sl. No	Name	Qualification	Designation
1	Smt. Sridevi M S	M.Sc, M. Phil, B.Ed,PGDCA	Principal
2	Smt. Savithri C Hiremath	M.Sc Ed, B.Ed, (M.Sc-Psy)	Vice-Principal / HoD in Physics
Department of Kannada			
3	Smt. Renukamba B.R	M.A,B.Ed, NET	HoD/Lecturer
Department of English			
4	Smt. Sarita Pradeep	M.A, B.Ed	HoD/Lecturer
5	Smt. Suma A.H.	M.A, M.Phil, B.Ed	Lecturer
Department of Hindi			
6	Smt. Anupama H Shindhe	M.A,B.Ed	Lecturer
Department of Sanskrit			
7	Dr.Vinayak Bhat	MA-Sanskrit, MA- MCJ, Acharya, B.Ed,Ph.D, KSET	HoD/Lecturer
Department of Physics			
8	Sri. Shyamsunder H E	M.Sc, B.Ed	Lecturer
9	Sri. Ajay P N,	M.Sc, B.Ed	Lecturer
10	Smt.Shreeja S.	M.Sc, B.Ed	Lecturer
11	Smt.Shantala B. Arun	M.Sc, B.Ed	Lecturer
Department of Chemistry			
12	Smt. Jyothi M S.	M.Sc, M. Phil, B.Ed	HoD/Lecturer
13	Smt. Swarnagowri G	M.Sc, B.Ed	Lecturer
14	Smt. Rekhamani G.P	M.Sc, B.Ed	Lecturer
15	Sri. Shrinivas V.R	M.Sc,B.Ed	Lecturer
Department of Mathematics			
16	Smt. Shantha N A	M.Sc, B.Ed	HoD/Lecturer
17	Smt. Divya G	M.Sc, B.Ed	Lecturer
Department of Biology			
18	Sri. Shantharaju S.C	M.Sc, B.Ed, SLET	HoD/Lecturer
19	Smt. Priya T	M.Sc,B.Ed,	Lecturer
20	Sri. B.M Kumara	M.Sc,M.Phil, B.Ed,	Lecturer

Department of Computer Science			
21	Sri. Srikanth U Rao	MCA, (B.Ed)	HoD/Lecturer
22	Smt. L.S Ambika	M.Sc, B.Ed	Lecturer
Department of Commerce			
23	Smt. Bhagyamma T H	M.Com, B.Ed	HoD/Lecturer
24	Smt. Vimaladevi	M.A, B.Ed, KSET	Lecturer in Economics
25	Smt. Jisha K	M.Sc, B.Ed	Lecturer in Statistics
Department of Physical Education			
26	Sri. Maruthi N	B.Com, B.PEd, M.PEd, M.Sc -Yoga, Diploma in Lifeguard, NIS in Athletics	Lecturer in Physical Education
Library			
27	Sri. Muralidhara	BA, B.Ed, M.LISc, LLB	Librarian
Administrative Staff			
28	Smt. Lalitha Kumari M.K	M.Com	Office Asst.(Admin)
29	Sri. Sathish Kumar P	B.Com	Office Asst.(Admin)
Supporting Staff			
30	Sri Venkatesha H	SSLC	Supporting Staff
31	Smt. Poornima B	ITI	Supporting Staff
32	Smt. Lalitha S	SSLC	Supporting Staff
33	Sri. Gopalaiah B L	PUC	Supporting Staff
34	Sri. Jagadish S	SSLC	Supporting Staff
35	Sri. Anjinamurthy .C	PUC	Supporting Staff

Teaching Staff

Non-Teaching Staff

Annual Report for the Academic Year 2022-23

The 2022-2023 academic year was a time of great growth and activity at our college. We welcomed a new class of students, who quickly made their mark on campus with their creativity, energy, and academic excellence. Our faculty continued to do outstanding work, creating an impression in the hearts of our students. And our office staff worked tirelessly to support our students and faculty, ensuring that they had everything they needed to succeed.

Academics

Our college was the examination center for the CET exams conducted on June the sixteenth and seventeenth 2022. A workshop on syllabus and question paper setting was conducted by the PU Board on July the thirteenth 2022, with the Deputy Director in attendance. On the nineteenth of November 2022, PTM (Parents Teachers Meeting) was held from 11 am to 12:30 pm. The final practical exam for IPUC was held from the fifth of January 2023. The second quarterly test for IPUC was held from the sixteenth of January 2023. The first preparatory exam for II PUC was held from the sixteenth of January 2023. Board Preparatory for II PUC was held from the twenty-third of January 2023. II PUC Preparatory Practicals was conducted from the third to the sixteenth of February 2023. II PUC practical final was conducted from the ninth to the eighteenth of February 2023. PTM was conducted on the eleventh of February. I PUC Annual exam was conducted from the twentieth of February to the fourth of March 2023. Preparatory for IIPUC toppers was held from the twentieth to the twenty-fourth of February. Saraswathi Pooja was held on the twenty-seventh of February 2023, and hall tickets for II PUC were issued.

Cultural activities

On June the ninth 2022, an orientation program was organized for the new students, fresh from school. Maria Veeresh, Anna Chatterjee, and Alice Chhabra, conducted this event. The college representatives were elected by both teaching and students on the first day of July 2022. A walkathon was organized on the event of Azadi ka Amrit Mahotsav, to celebrate the seventy-fifth anniversary of India's

independence. A talk on the history of Independence Day was delivered by Prof. Nanjappa DS, lecturer at Rangashaale, MES. Independence Day was celebrated on August the fifteenth 2022 with flag hoisting by Prof. B Paramesh. On the twenty-second of August, on the event of Samskritotsava 2022, students celebrated and displayed their love for the language of Sanskrit with Dr. Mallikarjun BS as the chief guest, speaking on Sanskrit, The treasure of knowledge. Ganesh Chaturthi was celebrated in the college on September the second 2022, with prasadam distributed to both school and college children. Teachers' Day was celebrated by the students on September the fifth with gifts and poems in honor of their teachers. On the twenty-sixth of October, Commerce Fest 2022 was conducted,

With Smt Sharada, Principal of MES Institute of Management, Sharadha, as the chief guest. On the twenty-eighth of October 2022, Koti Kanta Gayana was held, as per the order from the Government of Karnataka. On the tenth of November 2022, our students participated in cultural activities at SJRC PU College, conducted by PU Board. On the twelfth, an Interact Club Activity RYLA workshop for students was organized. On the fourteenth of November 2022, Cultural & Science activities were conducted for the academic year 2022-2023. On the twenty-fifth,

Kalavedi Yuvajanotsava 2022-2023 was held. On the twenty-eighth of November 2022, Kannada Rajyotsava was celebrated, with Sri. Lakshmi pathaiah, KCS as the chief guest. From the first to the fourth of December, students went on an excursion to Sirsi, Yaana, Gokarna, and Murdeshwara (120 students with 11 staff).

Our student Achyutha P participated in Mantralaya Aaradhane. Our students participated and won prizes in the cultural competitions held at Mount Carmel PU College, Sheshadripuram PU College, and St. Claret PU College. Our students Bhavana Hegde, Meghana, Abhay Surya, Yashans, and Nisha participated in Division level cultural competition & promoted to State level. Meghana, Nithya, Nisha, Akshatha, and Mahima attended a 3-day workshop on Leadership Qualities conducted by Interact Club at Kanakapura.

An orientation programme for Tenth Standard MES KKPS was conducted on the tenth of January 2023. Vivekananda Jayanthi was celebrated in our college on the twelfth of January. Ethnic day and college day were celebrated in our college on the thirteenth day of January 2023 and graduation day was celebrated on the fourteenth of January 2023. Republic Day Celebrations were held on the twenty-fifth of January 2023. CPD Booster Dose was organized by the management on

February fifth.

Sports activities

District level badminton competitions were held in the college on September the twelfth 2022 organized by the PU Board.

The Interact Club installed its new board for 2022-23 on September the fourteenth with a pledge to continue the club's good work. On the twenty-ninth of November 2022, Sri K P Surendranath Memorial Cup Inter school & college sports competitions were inaugurated, with Sri. Sukhen Padmanabha as the chief guest. On the thirtieth, the valedictory program of Sri K P Surendranath Memorial Cup was held.

Science activities

The students visited the planetarium on the occasion of International Moon Day for a demonstration of the wonders of the night sky. A talk on the charming world of bubbles was organized by Prof. H R Madhusudhan in Physics, and a talk on the amazing neuron was organized by Prof. Vimala in Biology. On the seventeenth of August 2022, a talk on "Theory Guides, Practical Decides" was given by Keslie Bulbule, organized by the Chemistry department. Biology students visited GKVK campus as part of curricular activity. Blood group test for students and staff was conducted by Biology department from the fifth to the ninth of December.

NSS activities

The motto of NSS is "Not me but you", It underlines that the welfare of an individual ultimately depends on the welfare of society as a whole. The NSS wing of our college organized various activities for the students, instilling in them a sense of patriotism and pride in the history and culture of their nation.

On the sixth of June 2022, the NSS organized an event to celebrate Environmental Day. On June 10th 2022 Vanamahostava was organized with saplings planted in the college grounds. On the eighteenth, the NSS volunteers cleaned the campus in observance of Swatch Bharath Abhiyaan. On the twenty-fifth of June 2022, an orientation programme was held for NSS students with Prof. Janardhan as the speaker.

On the eleventh of August 2022, a walkathon was organized by the NSS, on the eve of Azaadi ka Amruth Mahotsav. On the twenty-fourth, NSS Day was celebrated. On the sixteenth, a talk on Women's Hygiene by Dr. Varalakshmi K was organized by NSS Wing. An NSS Camp to Doddaballapura was held for two days on the nineteenth and twentieth of January.

These are just a few of the activities that were conducted during the academic year.

The college is proud of its students and staff for their hard work and dedication. Throughout the year, our college community came together to celebrate learning, to create art, and to make a difference in the world. We are proud of all that we accomplished together, and we are excited to build on our successes in the years to come.

-Sarita Pradeep,

Head, Dept. of English.

Editor in Chief, Araluva Chethana.

Prize winners of various competitions

Date	College	Winners	Class	Event	Place
14.12.2022	PU BOARD	MEGHANA B	II PU	SINGING (BHAVAGEETHE)	STATE LEVEL 1 ST PLACE
08.12.2022	PU BOARD	MEGHANA B	II PU	SINGING (BHAVAGEETHE)	DISTRICT LEVEL 1 ST PLACE
08.12.2022	PU BOARD	ABHAY SURYA	I PU	DRAWING	DISTRICT LEVEL 1 ST PLACE
08.12.2022	PU BOARD	BHAVANA V HEGDE	II PU	SINGING (DEVOTIONAL)	DISTRICT LEVEL 1 ST PLACE
06.12.2022	ST. CLARET PU COLLEGE	YASHAAS B	I PU	ENGLISH DEBATE	I PRIZE
06.12.2023	ST. CLARET PU COLLEGE	ANANYA J NAIR	I PU	RADIO JOCKEY	II PRIZE
06.12.2023	ST. CLARET PU COLLEGE	SIDDHARTH P	I PU	JAM COMPETITION	II PRIZE
	MOUNT CAR- MEL PU COL- LEGE	BHAVANA HEGDE	II PU	SINGING (DEVOTIONAL)	I PRIZE
	MOUNT CAR- MEL PU COL- LEGE	ABHAY SURYA	I PU	DRAWING COMPETITION	II PRIZE
	MOUNT CAR- MEL PU COL- LEGE	SAMHITHA VARSHINI	II PU	PAINTING COMPETITION	II PRIZE

SPORTS ACHIEVERS

STATE LEVEL		
Tennikoit	B.U. Ullas Rao Pawar K. Charan	SILVER
Swimming	Meghanjali.S	GOLD
Karate	Dhanya G Gowda	GOLD
NATIONAL LEVEL		
Tennikoit	B.U. Ullas Rao Pawar K. Charan	SILVER
Karate	Dhanya G Gowda	GOLD
Swimming	Meghanjali.S	GOLD
INTERNATIONAL LEVEL		
Taekwondo	Dilip.R.S.	GOLD
Boxing	Gagan.T.S.	GOLD
Swimming	Meghanjali.S	Khelo India

Annual Activities

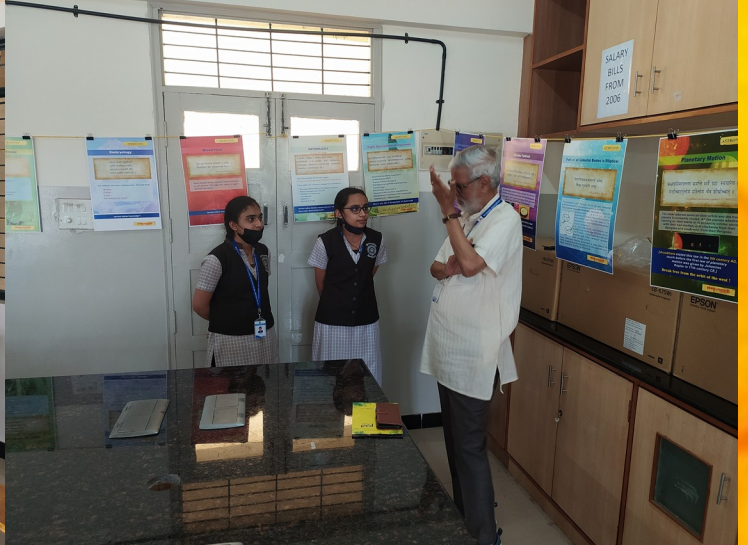

Yoga Day

संस्कृतोत्सवः

जयतु संस्कृतम् । जयतु भारतम् ॥

Independence Day

Ganesha Idol Making

Teachers' Day

The influence of teachers extends beyond
the classroom, well into the future.

— F. Sionil Jose

Azadi ka Amruth Mahotsav

ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ

Science Club Activities

Visit to GKVK

Special Lecture - Chemistry

Special Lecture - Physics

Commerce Club Fest

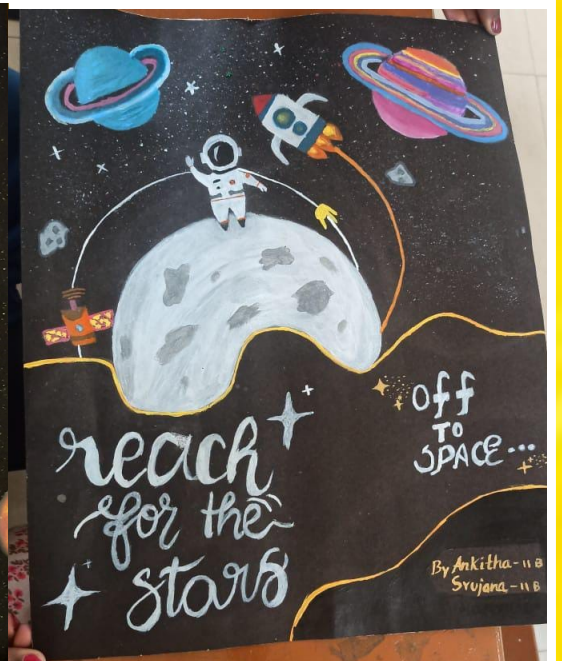
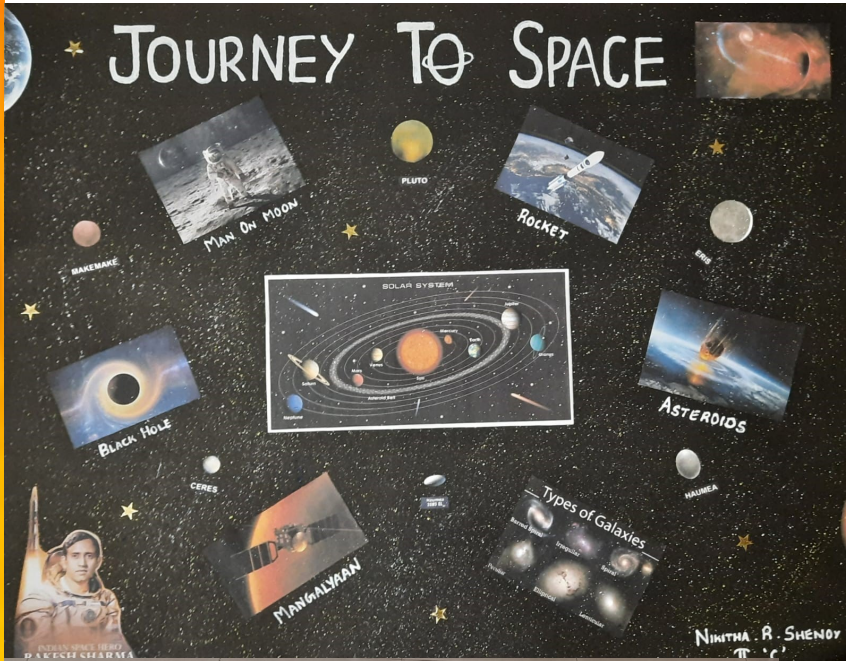

Dream Catchers

Cultural Day

Cultural Day

Interact Club

National Service Scheme

Not Me

But You

World Environment Day : June 5th

NSS Orientation Programme

Vivekananda Jayanti

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಂ ಕೇವಲಂ ಯೋಜನೆಯಾ ಒಂದು ಚಿಂತನೆ.
"ಜನತ್ರಮ್ನೇ ಜಲಜಡಿತಯ ನವೋದಿ ಪಾಧ್ಯೇಯಾ.
ತ್ರಿಯಾತ್ಮಿಕದರೆ ಕೆವಲ ಮಲ್ಯನಿ ನಮ್ಮನೈ ನಾವೈ
ಲಿದಿಕೊಳ್ಳಬುದು. ಅನ್ನಮ್ಮಿ ಅನು ನೆಂಬಿಡಿತಿಕೊಂಡಿರೆ
ಜನತ್ರಿಸೆಲ್ಲ ಕುಬ್ಜಿ ಮೂರ್ಬ ಕಡಿಮೆಯಾಬಂತೆ."

Chetan P

*NSS Co-Ordinator
2021-23*

NSS Special Camp

Kalavedi- Yuvajanotsava

College Tour

Sirsi-Yana - Murdeshwar-Mirjan

College Day & Ethnic Day

Graduation Day

Sports Activities

Dhanya G Gowda bagged the first place in Karate and has been selected for state level.

Dhanya G Gowda :
Bagged Gold Medal in Karate,
5th National Level Competition held at Gowribidanuru

Meghanjali
Bagged 1st Prize in 200 meters breast stroke (Winner) and titled as **Junior Kelo Indian**

shot on moto g³⁰

Aug 21, 2022, 11:58 AM

**Namratha
Deeksha
Shreya S**
**Tennikoit (Runners)
Girls**

**K. Charan
B. U Ullas Rao Pawar
Narasiha. V
Anirudh
Darshan
Dhanush A. R**
Tennikoit (Runners) Boys

**Tennis Volleyball
(Winners)
Giris Team**

Shreya. S, Disha, Deeksha, Namratha have bagged the 1st Place in Tennis Volleyball Girls and Disha has been selected for state level competition.

Meghanjali

**Dasara Swimming
Competition
Winner**

**Teacher's Day
Sports Activities**

District Level Badminton Competitions

II PUC A Section - Science

II PUC B Section - Science

II PUC C Section - Science

II PUC D Section - Commerce

English Section

**I shall be telling this with a sigh,
Somewhere ages and ages hence:
Two roads diverged in a wood, and I-
I took the one less travelled by,
And that has made all the difference..**

**By
Robert Frost**

Animal communication

How do ants communicate with each other, Why do peacock fan their feather, why does the dolphin slap its tail, how do bees tell other bees when they find nectar and why does the deer flick its tail? These are all forms of communication- animal communication.

Animal communication is the transfer of information from one group of animals to other group of members. communication can also happen between the members of the same species or members of different species. Some species are very social; they live in groups and interact all the time with each other – this type of communication is very essential to keep the groups organized.

Dogs can sense smell 40 times actually as compared to us. Many animals communicate using different types of stimuli collectively called as signals .Some of the common types of signals through which animals can communicate are pheromones(chemical),auditory cues(sound), visual cues, tactile cues(touch) and in some cases the signal can be electric.

Auditory signals

Auditory signals are very important for the survival of animals because sound can travel much greater distances as compared to the visual recognition. Birds use sound to inform others

of the presence of danger, attract their partners, defend periarerites as well as coordinate compels group behavior. Examples frog croaks, cuckoo song. Mammals like whales and dolphins which live in the ocean also speak at ultrasonic frequencies to communicate over long distances.

Pheromones

These are a group of chemicals that an animal produces which leads to changes in the behavior of another animal of the same species. Pheromones are very common among social insects like ants and bees.

In case of ants, the pheromones are present all over their bodies and help them to communicate with their family. For instance, if the food source is rich in the surrounding area where ants live, the ants deposit the pheromones on both the outgoing and return trips. If the food source is about to finish then it will stop adding pheromones and return back home.

Communicating by touch

Touch is considered to be one of the most limiting aspects of communication among animals. For example, chimpanzees and monkeys communicate by holding their hands, domestic animals like dog, cat, horse lick with their tongue to show affection and playfulness, honey bees perform different types of motions called waggle dance in the search of food.

form different types of motions called waggle dance in the search of food.

Visual Signals

This type of communication system is least effective among animals. But most animals and birds that conduct their activities during the day utilize this form of communication. The best examples are birds of paradise and peacock. Color of the plumage can be used as a threat and also signals predators to stay away from them.

Smt. Sridevi M.S
Principal

Golden

The mellow darkness of the early mornings

Beckon me beyond..

To be away, is ah so profound!

Yet, to be here, is but a facade? a farce? Moments seem short with happiness,

drudgery with sorrow.. Away from prying blackness,

Moles love the dark,

Gods too...

What am I?

A mole?

Divinity?

Empath?

Psychic?

Enveloped in golden light,

Swathed in shimmery pink,

One with my love,

We, you and I, part of transcendental warm glow, Ascend, ascend...

Sarita Pradeep

Head, Department of English

What if women ruled the world?

Studies show that women also lead differently than men. They're more likely to be collaborative, inclusive, and team-oriented, all characteristics that tend to be effective, particularly in today's less hierarchical, fast-paced, innovation-driven world.

"I think it's fair to say that women are a little more collaborative in their approach overall, and a little less driven to conflict as opposed to driven to working out problems," says Janet Napolitano, the US Secretary of Homeland Security. Acknowledging that men and women bring different qualities and different skills to public life is critical. For too long, women were expected to think like men and act like men if they wanted to succeed.

But increasingly their differences are seen as a source of strength rather than a weakness to be overcome. So what's changed? A lot. As a huge and growing body of research and experience makes it clear, empowering women makes things better. Not perfect. But better.

Nikhil H A & Neha GN

II PUC - B Section

Knowledge

Knowledge means deep understanding of a particular subject/topic. It is the source of power to man. Knowledge and self awareness distinguishes man from other creatures of the universe. Though man is physically weaker than many animals, for he cannot run as fast as a cheetah, nor carry heavy loads like elephants, he is the most powerful creature on earth. This power basically comes to him from knowledge- an ability to understand and not from physical strength.

'Knowledge is power' means that a man has education and a complete control on his life by using the strength of knowledge. The ability to acquire knowledge, preserve and pass it on to the future generation makes man powerful. It enables him to control the forces of nature and use them for his benefit. This power of knowledge, if used wisely can bring happiness to mankind. Knowledge leads to wisdom, respect and consequently power.

Knowledge is the state of awareness or understanding and learning of specific information about a specific topic and it is gained from experience or study. This means a person has the resources to express his views dynamically and make intelligent decisions based on his every day situations, awareness and understanding. This doesn't make a man powerful. A man is said to be powerful when he uses his knowledge to mobilize in the right direction. When a man has the ability or capacity to act or perform effectively with his knowledge then he gains Power.

Nikitha Shenoy,

II PUC, C Section.

Movie review
Avatar: The Way of Water

Date of release:-16 December 2022

Director: - James Cameron

Cast:-Zoe Saldana, Sam Worthington, Cliff Curtis, Kate Winslet, Sigourney Weaver, Stephen Lang

IMDb rating:-7.8/10

Taking place 13 years after the first Avatar movie which released in 2009, Avatar: The Way of Water is a visual marvel. Helmed by legendary filmmaker James Cameron, the sequel to the 2009 blockbuster is definitely worth a watch. The movie begins with a little narration by Jake Sully, one of the main characters played by Sam Worthington, as to how the previous movie ended with the victory of the indigenous Na'vi over the colonizing sky-people for the freedom of the lush green moon, Pandora. He also goes on to explain all that followed, a few trustworthy and loyal humans who stayed back and how Jake and his love interest from the first movie Neytiri, played by Zoe Saldana, have formed a family. Their beautiful and utopian life is interrupted when the sky-people return to Pandora. Also, the antagonist of the first movie Colonel Miles Quaritch, played by Stephen Lang, comes back to life as an Avatar. The movie follows Quaritch and his soldiers hunting the sully family to seek revenge for their deaths during the war in the first movie. This movie also introduces us to another type of Na'vi, the water people who are of the same species but from different regions of Pandora. Story wise, all The Way of Water does is set up the next sequels avatar 2, 3 and 4 releasing in 2024, 2026 and 2028. For fans of the first movie and practically anybody who enjoys movies with non-human or alien characters, this is a must watch.

The visual effects of the movie are too good to be described.

Delving deeper into what this movie means, that can be explained in a very few qualities of us human beings, three to be exact: - Greed, selfishness and narcissism

The main reason the sky-people (human beings) return to Pandora is quite simple, their home has been ravaged, by them, and they need a new home for them to devastate. The entire movie is based on a very primitive yet widespread human trait, not caring who or what you hurt until it fulfills their needs. There are multiple instances shown in the movie that showcase this trait in the limelight. The sky-people kill the indigenous Na'vi and a lot of Pandora's creatures all in the wake of the antagonists thirst for vengeance and their arrogance to those who challenge their superiority. To me personally, this movie is a wonderful explanation of how westerners colonized the world and ravaged it for their personal gain. It is sad to think how close this fiction is to most human minds. The movie ends on a sad yet inspiring note, where the main characters lose their eldest son to the sky-people and how they decide to take a stand against the invaders.

Yashaas B

I PUC, C Section

Movie review : The Batman

The Batman is a superhero film based on the DC comics character Batman. It stars Robert Pattinson as Batman/Bruce Wayne and Zoe Kravitz as the Catwoman. This movie portrays Batman in a very unique way and Robert Pattinson has done a remarkable job as the masked vigilante. The plot is very well put and nicely crafted. The thing I admire about this movie is the cinematography and that it is visually stunning. I believe that this is the best Batman movie since Christopher Nolan's trilogy. I found that the villain Riddler, is tragic, intelligent and very nicely portrayed. This movie will indulge you in its mystery and excite you with its action. I personally loved the composer's score which perfectly balances Bruce Wayne's dark theme and his eye for romance with the Catwoman and also the malicious theme of the Riddler. Gotham city, as always has been shown with a bitter view with all the degradation and the corruption taking place. The director, Mat Reeves has done a brilliant job

in directing each scene with the specifications and portraying the characters in a very different way. I love to watch thriller and tragic genres and this will go down as one of my favorites. This movie is highly recommended for the people with such taste.

Vishruth N

I PUC, C section

OPINIONS

The mind wandering question that may not come into perspective in the general thought experiment or conversation is the conflicted notion of whose opinion is valid and correct.

No, this is not my revelation to the topic and whatever I am writing on this screen is literally the first thoughts I have about the said topic with no constructed solution or answer.

When you converse with individuals, the general human nature is to have different opinions or judgements or resolutions.

This, in turn, is what runs society in general. The basic sense of thinking is that when people think about certain situations and scenarios, they may have different thoughts about it. Being able to think on your own, despite being an oversight, is a very useful and a rather unexpected skill that may prove to be very useful in a lot of scenarios.

What I have observed is that people trust certain opinions, because of the way it is delivered, rather than the context of it. This is a very useful revelation to come across to understand how humans behave when tasked to spread opinions.

Opinions may make up more of your thinking or conversations than you may realize. When you think more about this topic, the more you realize that universal facts are way less in volume compared to opinions in your general pondering sessions. The subjective nature of opinions is ironically what makes the world run together in one flow.

The art of judging an opinion and turning it into a fact is a very difficult and extreme thought-provoking art.

I have obviously not been able to figure out how to do this and I presume that skill will only come into effect as you age.

You can obviously just take this essay as me trying to put my thoughts into words without any real conclusion or answer. I felt that it was an interesting topic not many people put their thoughts into, and I converted my random thoughts into words here.

Siddharth

I PUC, C section

Divine Mist

Isolated when successful,

Goodness twisted to guilt,

Billowing smoke out of nothingness, like evil incantations...

Humiliations can never break the Pristine,

Infernos created, boomerang..

Oh! They do!

Mist vs Smoke..

Mist of course!

Sarita Pradeep

Head, Department of English

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲೆ

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಬಾಣೆ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ

ಭಾಷೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಕಾಸ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ 6500 ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿಯ ಎಂಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ 800 ಭಾಷೆಗಳು ಇವೆಯಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 398 ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ 387 ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದು 11 ಭಾಷೆಗಳು ಅಳಿದು ಹೋಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸುಮಾರು ಏಳು ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂದಿಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ . ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯು ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆಯೂ ಕೊಳು ಕೊಡುಗೆಗಳು ಇವೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 450 ರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಲಿಡಿ ಶಾಸನವು ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕದಂಬರ ಕಾಲದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಬಾದಾಮಿ ಶಾಸನ (ಸು ಕ್ರಿ ಶ 578) ಗಂಗರ ಕಾಲದ ತಲಕಾಡು ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ ಶ 726) ಮುಂತಾದ ಶಾಸನಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಶ್ರೀವಿಜಯ ವಿರಚಿತ ವಿರಾಜಮಾನ ಕೇಶಿರಾಜನ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಅಧ್ಯೇಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೊರೆತಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೃತಿಗಳು. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 850 ರ ಸುಮಾರಿನದು. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಕವಿ ತನಗಿಂತ ಹಳೆಯ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರು ಶ್ರೀ ವರದ ದೇವ,

ವಿಮಲ, ಉದಯ, ನಾಗಾರ್ಜುನ, ಜಯಬಂಧು ಮತ್ತು ದುರ್ವಿನೀತ. ಈ ಬರಹಗಾರರ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಊರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಬರಹಗಳು ಈಗ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸರು ಅತಿ ಪುರಾತನವಾದ ಪೌರಾಣಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಭಾಗವತ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. 10ನೇ ಶತಮಾನದ ನಾಗವರ್ಮ, ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟ.

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು ಎಂದರೆ, ರೆವರೆಂಡ್ ಫಾದರ್ ಹೆರಾಸ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2600) ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹುಲ್ ಅವರು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ 250 ರ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಇರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕುರುಹುಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕದಂಬರ ನಂತರ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೇರಣೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಇವರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ರತ್ನಗಳು ದೊರೆತವು. ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮುಂತಾದ ಮಹಾನ್ ಕವಿಗಳು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದವರು. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸುವರ್ಣಯುಗ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯರ ಆಕ್ರಮಣದ ನಂತರ, ಅವರ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಮಾಸ್ತಿ, ಗೋಕಾಕ್ ಮತ್ತು ಕಾರಂತರಂತಹ ನವೋದಯ ಕಾಲದ ದಿಗ್ಗಜರಿಂದ ಹಿಡಿದು ನವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ, ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಮುಂತಾದ ಮಹಾನ್ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರು.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಯಂತಹ ಅನೇಕ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವೇಣಿ, ವೈದೇಹಿ, ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ರಂತಹ ಅನೇಕ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಸಹ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ, ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನ ಕುಸಿಯತೊಡಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕೇವಲ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ- ಜನಜೀವನದ ಪ್ರತೀಕ. ಭಾಷೆಯೊಂದು ಅಳಿದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯ ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಭವ್ಯ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗೂ ಅದರದೇ ಆದ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂದು ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮದೇ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮಾತನಾಡದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ನೋವು ಜಿನುಗುತ್ತದೆ, ಮುಂದೆ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಆತಂಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಅದುವೇ ಅಸ್ತಿತ್ವ.

ರೇಣುಕಾಂಬ ಬಿ.ಆರ್.

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಚುಕ್ಕೆ

ಹಾಗೆ ಯೋಚನೆಗಳ ಬೀಡಲ್ಲಿ
ಹೀಗೊಮ್ಮೆ ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ನಾ ನಡೆದೆ
ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ
ಜೀವನವು ಎಷ್ಟು ಭಿದ್ರವಾಗಿಹುದಲ್ಲಾ
ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹರಡಿ,
ಕನಸುಗಳೆಲ್ಲ ಬಾನಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ
ನಿಲುಕದ ಚುಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ
ಯೋಚನೆಗಳ ಬೀಡಲ್ಲಿ
ಹೀಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆದೆ ನಾ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲೇ ಪುಟ್ಟದೊಂದು
ಹುಡುಗಿ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು ಬಿಳಿಯ ರಂಗೋಲಿ
ಮುದ್ದಾದ ಹುಡುಗಿ ಮನೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ
ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಚುಕ್ಕೆ
ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಬಣ್ಣಿಸಿದವು
ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಗುಡವನು
ಆ ಚುಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾ ನೋಡಿದೆ
ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
ಚುಕ್ಕೆಗಳಂತೆಯೇ ಹರಡಿದ ಎನ್ನ
ಕನಸುಗಳನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು

ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ
ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಚುಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ
ಹರಡಿದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು ಸುಂದರವಾದ
ಕಮಲವು,
ನಡುವೆ ಒಂದು ನಕ್ಷತ್ರವು
ಆಹಾ! ಎಂಥಾ ಅದ್ಭುತವಾದ ರಂಗೋಲಿ
ಆ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಳಿಂದ ಮೂಡಿದ
ಜೀವನದ ಪಾಠ ತಿಳಿಸಿದ ಸುಂದರ
ರಂಗೋಲಿ

ಚದುರಿದ ಕನಸುಗಳಿರಬಹುದು,
ಮುರಿದ ಸಂಬಂಧಗಳಿರಬಹುದು
ಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲದ ಬದುಕಿರಬಹುದು
ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೊಂದು ಚುಕ್ಕೆಗಳೇ
ಅವುಗಳ ಸೇರಿಸ ಹೊರಟರೆ
ಸುಂದರ ರಂಗೋಲಿಯಂತೆ ಬದುಕು
ಹರಡಿದ ಚುಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಲೆ ಇಹುದು
ಚದುರಿದ ಕನಸುಗಳ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದರೆ

ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಜಿ.

ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ...

ಸೋಲೆಂಬುದೆಲ್ಲಿಹುದು
ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲೂ ಜೀವವಿಹುದು.
ಕಮಲವೆಂಬ ಪುಷ್ಪವೂ
ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅರಳುತ್ತಿಹುದು
ನೋಡುವ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಹುದು
ನಿಂತ ನೀರೋ...
ನಗುವ ಕಮಲವೋ....

ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ನೋಡಿದರೆ
ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ವಾಸನೆಯೂ
ಮನವೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬುವುದು
ಅದ ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ
ಪುಟ್ಟ ಮಗು ಕೊಳಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ
ಆನಂದಿಸುವ ದೃಶ್ಯ ಮನತುಂಬುವುದು
ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ....

ಜೀವನವೆಂಬುದೇ ಹೀಗೆ
ನಾವು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ
ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವೆವು
ಅದರಲ್ಲಿ ಕಮಲವಾಗುವೆವು
ಒಂದೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ
ಸೋಲೆಂಬುದೆಲ್ಲಿಹುದು
ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲೂ ಜೀವವಿಹುದು
ಪುಟ್ಟ ಜೀವವೊಂದು ಅಲ್ಲಿ ಅರಳುತ್ತಿಹುದು

ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಜಿ.

ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

'ಕುಮಾರ ಭರ್ತ' ಚಾರಣ ಅನುಭವ

ಚಾರಣಿಗರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ತಾಣ
ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆ, ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ
ಹಸಿರಿನ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು , ನಾನೆಷ್ಟು ಸುಂದರಿ
ನೋಡಬನ್ನಿ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಎಂದು
ತನ್ನತ್ತ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಾತೆಯ ಅಂತರಂಗ ಸೌಂದರ್ಯ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ
ನೋಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹಠತೊಟ್ಟು ಹೋಗುವವರಿಗೆ
ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವೆನಿಸಿದರು
ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲು ಸೇರಲು ಮಗು ತವಕಿಸುವ ಹಾಗೆ
ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೇ ಇಡುತ್ತಾ
ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಂಚಿಂಚು ಸವಿಯುತ್ತಾರೆ ಚಾರಣಿಗರು

ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕಲರವ,
ಜೇನುಹುಳುಗಳ ರೈಂಕಾರ
ಕೀಟಗಳ ನಾದಸ್ವರ ಚಾರಣಿಗರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬುವಷ್ಟು ಆನಂದ ನೀಡುತ್ತದೆ
ಎಲ್ಲೋ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಜುಳು ಜುಳು ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ತಂಪೆರೆಯುತ್ತದೆ
ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ನಡೆದಷ್ಟು ಬಾ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಿಂದು ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳನ್ನು
ತೊಳೆದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗು ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ

ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತಾ ಮೇಲೇರಿದಷ್ಟು
ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋಡಗಳು ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡು
ಹಾಗೇ ಒಮ್ಮೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೋ

ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ
ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ
ನಮ್ಮ ಮೈಮನ ಪುಳಕಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಹಾಗೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದಷ್ಟು ಕಣ್ಣು ತುಂಬುವಷ್ಟು ಹಸಿರು
ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಲು ಸಾಲು ಬೆಟ್ಟಗಳು
ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಬಾರಿ
ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಸಂತೋಷ
ಕೊನೆಗೂ ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಿಗೆ ಬಂದೆನಲ್ಲಾ ಅಂತ ನೆಮ್ಮದಿ, ಆನಂದ,
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತ ಅನುಭವಿಸುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕೋಪ, ತಾಪ, ಅಹಂ ಎಲ್ಲವೂ ಒಮ್ಮೆಗೆ
ಮರೆತು ಹೊಸದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ
ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಕ್ಕವರೇ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳೇ
ಅಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮುಂದೆ
ಯಾವ ಸೌಂದರ್ಯವು ನಿಲುಕದು ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನಲ್ಲ,
ನಾನು ನಿನ್ನ ಪಾದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದಕ್ಕೆ
ನಿನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಲಗಿ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಧನ್ಯ , ನಾನೇ ಧನ್ಯ.....

ಶಾಂತ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ
ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ

'ಹರ್ ಕಿ ದುನ್'

ಹಿಮಾಲಯ ಚಾರಣದ ಸುಂದರ ನೆನಪುಗಳು

ಹರನ ಕರೆ ಬಂದಿತು 'ಹರ್ ಕಿ ದುನ್ ಗೆ' (Valley of God).

ಸಂಭ್ರಮವೋ ಸಂಭ್ರಮ ಹರನನ್ನು ಕಾಣಲು
ನಡೆಯಿತು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ತಯಾರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ
ಪರ್ವತಗಳನ್ನೇರಲು ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತು ಆ ಸುದಿನ
ಸಾಗಲು ದೂರದೂರಿಗೆ ನಮ್ಮವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟೆವು ಕಾಣದೂರಿಗೆ
ಸಾಗಿತು ಪಯಣ ಡೆಹರಾಡೂನ್ ನಿಂದ 'ಸಂಕ್ರಿ' ಕಡೆಗೆ ಮಿನಿ ಬಸ್ ನಲ್ಲಿ 14 ಮಂದಿ
ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸುವಷ್ಟು
ಸಾಲುಸಾಲು ಪರ್ವತಗಳು, ಕಂದರಗಳು, ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು
ಸುತ್ತಲೂ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಕುಸುಮಗಳು ,
ಬಾನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಸುಂದರ ಹಕ್ಕಿಗಳು
ಆಹಾ! ಎಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯ ಈ ದೇವರನಾಡು
ಇದೇನೇನೋ ಪ್ರಕೃತಿಯ ತವರು.

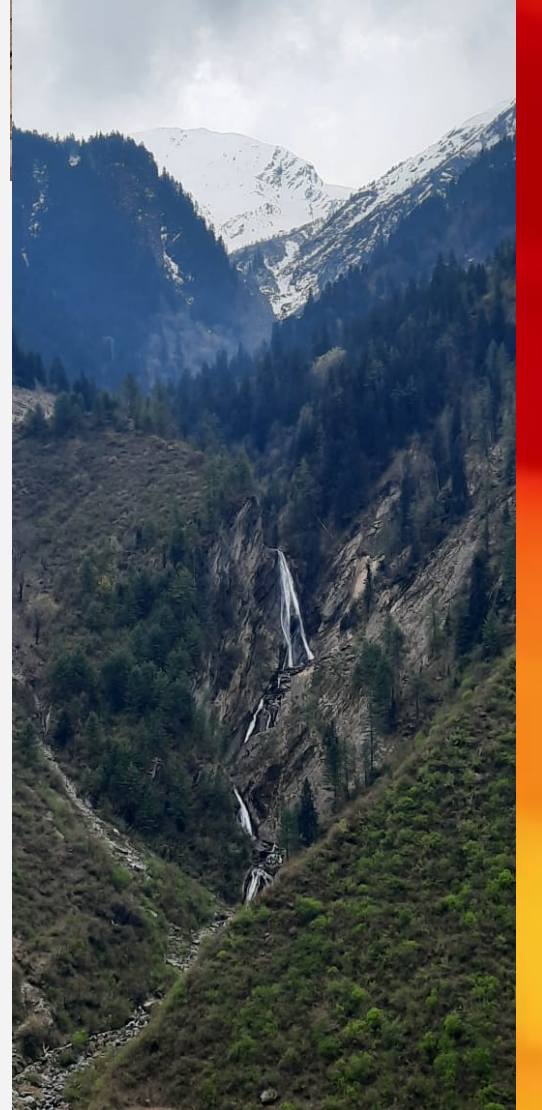
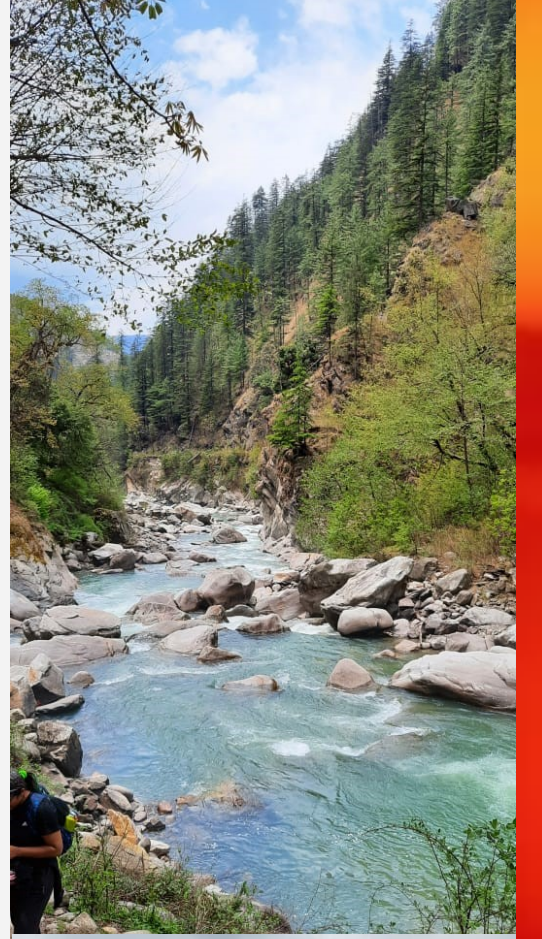
'ಸಂಕ್ರಿ' ಯಿಂದ ಜೀಪ್ ರೈಡ್ ನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸೊಬಗು
ಅದೆಷ್ಟು ಸುಂದರ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ
ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸವಿಯುವ ಸದಾವಕಾಶ ನಮ್ಮದಾಯಿತು.
14 ಚಾರಣಿಗರು ಇಬ್ಬರೂ ಗೈಡ್ ಗಳು ಎಲ್ಲರೂ
ಐದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ್ಪಡಿಗೆಗೆ ತಯಾರಾದೆವು.
'ತಾಲೂಕ' ಯಿಂದ 'ಹರ್ ಕಿ ದುನ್' ಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು 54 ಕಿಲೋಮೀಟರ್
ಶುರುವಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಚಾರಣ
24ನೇ ತಾರೀಖು ಏಪ್ರಿಲ್ 2023 ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.30 ಗಂಟೆಗೆ.
ಹರನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಇಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಸಾಗಿದವು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ

ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು ರಭಸದಿಂದ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಾ ಸೂಫಿನ್ ನದಿ
ನಮ್ಮ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ
ನಾನಿರುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಎಂದು
ಸಲೀಸಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಇಳಿಜಾರಿಗೆ.

ದೇವಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮರದಲ್ಲೂ, ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲೂ,
ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ , ನೀರಿನಲ್ಲೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆವು .
ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಶಬ್ದ
ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮರೆಸಿ
ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು
ಒಮ್ಮೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೀಯುಬೇಕು ಎನಿಸಿದರು
ಕೊರೆಯುವ ತಂಡಿ ನೀರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಸುಮ್ಮನಾದೆವು
ಕಾಡಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವ ಅತಿ ಸುಂದರ
'ಬುರಾಂಜೋ' ಹೂವಿನ
ಹಾಗೂ 'ಸಿಬಕ್ತನ್' ಹಣ್ಣಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು
ಅದರ ಶರಬತ್ತನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಿಸಿಯಾದ ಚಹಾವನ್ನು
ಕಂಡ ಕಂಡ ಡಾಬಾಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿದು ಆನಂದಿಸಿದೆವು.

ಮರದ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಾಗ
ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ 'ಗಂಗಾಡ್' ಮತ್ತು 'ಓಸಲಾ' ಪುರಾತನ ಹಳ್ಳಿಗಳು
ನಮಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.
ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ,
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಅವರ
ಸುಂದರ, ಸಮೃದ್ಧ ಬದುಕು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ
ಆಸ್ವತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಊರುಗಳು ಎಂದರೆ ನಂಬಲೇಬೇಕು
ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣುವ ಮುದ್ದಾದ ನಗುವಿನ ಕಂದಮ್ಮಗಳು
ಚಾಕ್ಲೇಟ್ ಕೈಗಿಟ್ಟರೆ ಧನ್ಯವಾದ ಸೂಚಿಸಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ತಂಪಾದ ಗಾಳಿಯು ಒಮ್ಮೆಗೆ ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು,
ಚಳಿಯಾಯಿತೆಂದು ಜಾಕೆಟ್ ಧರಿಸಿದರೆ ತಟ್ಟನೆ ಮಳೆ ಬರುವುದು,
ಸರಿ ಎಂದು ರೈನ್ ಕೋಟ್ ಧರಿಸಿದರೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ
ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗಿ ಸೂರ್ಯ ಕಾಣುವನು
ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ! ಅನುಭವವೆಂದರೆ ವರ್ಣಿಸಲಾಸಾಧ್ಯ,
ಗಂಟೆಗೊಮ್ಮೆ ಬದಲಾಗುವ ವಾತಾವರಣ
ಅದರಲ್ಲಿನ ಸುಖಜೀವನ ನಾ ಕಂಡಿದ್ದೆ 'ಹರ್ ಕಿ ದುನ್' ಚಾರಣದಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಮಾನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆನು ಅನೇಕಾನೇಕ ಜೀವನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಲಿತೆನು.
ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಸದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ
ಕಾಣುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಮೂಹ ಕಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆವು,
ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡೆವು, ಕೂಡಿ ಆಟವಾಡಿದೆವು,
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತು ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು
ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಅವರ ನಾಡಿನ ದಿನಚರಿ,
ಊಟ, ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು
ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮವರೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು
ಇದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿ.

'ಹರ್ ಕಿ ದುನ್' ಜಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ತುಂಬಾ ಭಾವುಕರಾಗುತ್ತೇವೆ
ಹೃದಯ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೇಲುತ್ತದೆ,
ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಜೀವನದ ಪುಟಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ಧನ್ಯವಾದಗಳು ತಿಳಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಭಾವುಕರಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ
ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ಷಮೆಯಾಚನೆಯು ಕೂಡ.
ಅಲ್ಲಿನ ಹಿಮತುಂಬಿದ ಪರ್ವತಗಳು ನೋಡಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ
ಪ್ರತಿ ಜಾಗದಲ್ಲೂ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ
ಅದೇ ರೀತಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಕಂಡೆ
ಅವರು ಕಲಿಸಿದ ಜೀವನದ ಪಾಠಗಳು ಮನಸಾರೆ ನೆನೆದು ಭಾವುಕಳಾದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮೊಗದಲ್ಲೂ ಸಂತಸ, ಸಂಭ್ರಮ ವರ್ಣಿಸಲು ಆಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು.
 ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗುಂಪಿನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು
 ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಯೂರಿ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ
 ತಕ್ಷಣವೇ ಹಿಮದ ಮಳೆ ಹೂವಿನಂತೆ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಶುರುವಾಯಿತು
 ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಆನಂದವಾಯಿತೆಂದರೆ
 ಪಾರ್ವತಿ-ಪರಮೇಶ್ವರರೇ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು
 ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಚಹಾ ಕೊಡಿಸಿ ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೇವಿಸಿದೆ.
 ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಾ ಭಾರವಾಯಿತು
 ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ
 ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸಹ
 ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ,
 ದೇವಭೂಮಿಗೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ನಮನಗಳು.

ಹರನ ಕರೆ ಬಂದರೆ ಯಾರು ನಿಲ್ಲಬೇಡಿ
 ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂತಃರಂಗ ಸೌಂದರ್ಯ
 ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು
 ಮನಃತುಂಬಿ ಆರಾಧಿಸಿ, ಆನಂದಿಸಿ
 ಎಲ್ಲರನ್ನೂ , ಎಲ್ಲವನ್ನೂ , ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಪ್ರೀತಿಸಿ , ಪ್ರೀತಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿ, ...

ಶಾಂತ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ
 ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ

ನಾಗು....

ಕತ್ತಲಿನ ಮೌನದಲ್ಲಿ
ಬೆಳಕು ಮೂಡಬೇಕಿದೆ
ಮೌನವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಭರವಸೆಯ ಕೂಗು ಕೇಳಬೇಕಿದೆ

ಹರಿಯುವ ನದಿಯಾಗಬೇಕು
ಬದುಕು ಇಳೆಯ ಬಾಳಲಿ
ನಿಂತ ನೆಲವ ಕೆದಲದೊಡೆ
ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಅರ್ಥವೆಲ್ಲಿ
ಸುಖ-ದುಃಖದ ತಂಗುದಾಣ
ನೆಲೆಯಾಗಲು ಅಲ್ಲ
ಕೊನೆಯಾಗುವ ದಾರಿಗಳು
ಬದುಕುಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ

ದಾರಿಗಂಟಿ ಸವಿಯಬೇಕು
ಸವೆಸುತ ಸವಿ ಘಳಿಗೆಗಳ
ಮರೆವ ಮರೆತು ಮರೆಯಬೇಕು
ಕಳೆದ ಕಹಿಯ ನೆನಪುಗಳ
ನೆನಪಿರಲಿ ಭರವಸೆಯು
ಸದ್ದಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದವು
ಕತ್ತಲನ್ನು ಸೀಳೋ ಬೆಳಕು
ಮೊನಚಿಲ್ಲದ ವೇಧವು

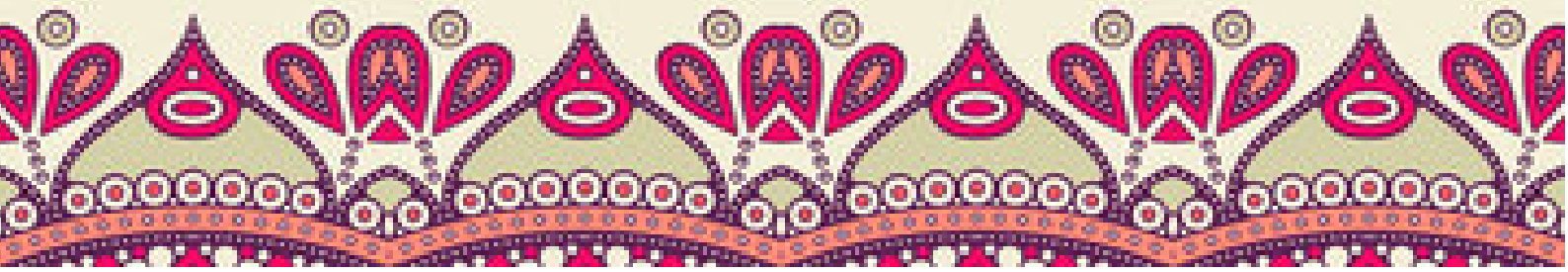

ಸತೀಶ್ ನುಣ್ಣೂರು
ಕಛೇರಿ ಸಹಾಯಕರು

संस्कृतविभागः

जीयात् गीर्वाणभारती ॥

अस्माकं भारतम्

भारतम्, आधिकारिकतया भारतगणराज्यम् दक्षिण एशियायाः एकः देशः अस्ति । क्षेत्रफलेन सप्तमः बृहत्तमः देशः, विश्वस्य सर्वाधिकजनसंख्यायुक्तः देशः च अस्ति । दक्षिणे हिन्दमहासागरः, दक्षिणपश्चिमदिशि अरबसागरः, दक्षिणपूर्वदिशि बङ्गलाखातेन च परिसीमितः अस्य पश्चिमदिशि पाकिस्तानदेशेन सह स्थलसीमाः सन्ति; उत्तरदिशि चीनदेशः, नेपालः, भूटानदेशः च पूर्वदिशि च बाङ्गलादेशः, म्यान्मारदेशः च। हिन्दमहासागरे भारतं श्रीलङ्कायाः मालदीवस्य च समीपे अस्ति; तस्य अण्डमान-निकोबार-द्वीपाः थाईलैण्ड्-म्यांमार-इण्डोनेशिया-देशयोः समुद्रीयसीमाम् अङ्गीकुर्वन्ति।

भारतस्य प्रतिष्ठे द्वे संस्कृतं संस्कृतिः तथा

भारतम्, आधिकारिकरूपेण भारतमहाराज्यम्, दक्षिणजम्बुद्वीपे स्थितं महाराज्यं वर्तते । जनसङ्ख्यादृष्ट्या एषः देशः विश्वे प्रथमः स्थाने विद्यते । विश्वे प्रसिद्धो जनतन्त्रयुतः देशः एषः ।

एषः देशः प्राचीन-सिन्धु-सभ्यतायाः मातृभूमिः । एषः भूभागः स्वस्य सांस्कृतिकसम्पदया प्रसिद्धः अस्ति । हिन्दुधर्मः, बौद्धधर्मः, जैनधर्मः, सिखधर्मः इत्येतेषां विश्वस्य चतुर्णां प्रमुखानां तत्त्वदर्शनानाम् उद्गमस्थानम् एतत् । क्रिस्ताब्दस्य प्रथमशतके अत्र प्रविष्टाः झरातुष्ट्रधर्मः, क्रैस्तमतम्, इस्लाम च अत्र द्रष्टुं शक्याः । एतेन भारतस्य मतसामरस्यं ज्ञातं भवति । क्रमेण ईस्टीण्डियाकम्पनीद्वारा ब्रिटिशशासनम् आगतम् । शासनस्य केन्द्रस्थानं लण्डन् आसीत् । अष्टादशशतकात् नवदशशतकस्य मध्यभागपर्यन्तं ते शासितवन्तः इमं देशम् । बहूनाम् आन्दोलनानां कारणतः भारतं १९४७ तमे वर्षे स्वतन्त्रः देशः अभवत् ।

भारतस्य अर्थव्यवस्था विश्वे पञ्चमे स्थाने प्राप्नोति । अधुना एषः देशः अभिवृद्धिपथे प्रचलदस्ति । एषः अण्वस्त्रयुतः देशः अस्ति । प्रादेशिकस्तरे शक्तिमान् देशः । विश्वे एव सेनाबले तृतीयं स्थानमस्ति अस्य । सेनायाः कृते व्ययविषये अस्य दशमं स्थानमस्ति । भारतं गणतन्त्रात्मकं देशमस्ति । भारतीयसंसदे सदनद्वयमस्ति । अत्र २८ राज्यानि, सप्तकेन्द्रशासितप्रदेशाः च सन्ति । एतत् आर्थिकपुरोगामिपञ्चराष्ट्रेषु अयमपि अनयतमः देशः । अयं देशः बहुभाषीयः, विविधधर्मी च अस्ति । अत्र विविधाः वन्यजीविनः वसन्ति ।

यशस बि

प्रथम-पदवीपूर्व-विज्ञानविभागः

हृदयाघातः

हृदयाघातः कश्चन हृद्दोगेषु अन्यतमः। रक्तप्रसरणे न्यूनता भवति चेत् हृदयस्य मांसखण्डाः क्षीयमाणाः भवन्ति । एतदेव हृदयाघातः इति कथयन्ति । 'करोनरि' नामकेषु केशिकेषु एकम् केशिकम् पिहितं भवति चेत् हृदयाघातः भविष्यति । कस्मैश्चित् अपि, कदापि वा एषः रोगः आगच्छेत् । कार्ये, विश्रान्तिसमये, प्रयाणे, निद्रायाम्, भाषणसमये, आनन्दे च एषः रोगः आगच्छेत् (अस्य रोगस्य उत्पत्तिः भवेत्) । प्रातःकाले एषः रोगः आगच्छति इति संशोधनेन ज्ञातम् अस्ति ।

हृदयाघातस्य लक्षणानि

हृदयाघातस्य स्वरूपं बहुकूरं भवति । क्षणाभ्यन्तरे आगत्य जीवने वैपरीत्यमेव जनयति । तादृशः रोगः एषः । हृदयाघातसमये अनुभूयमानानि लक्षणानि एवं सन्ति,

हृदयवेदना- हृदयस्य मध्यभागे वेदना आयाति । सा वेदना असहनीया भवति । हृदयभारः भवति अस्मिन् समये । वामबाहौ, वाम उपपार्श्वे च अतीव वेदना आयाति । कदाचित्

हनुभागे, पृष्ठे, वामहस्ते च वेदना आयाति ।

स्वेदः अधिकतया आयाति ।

अन्यानि लक्षणानि- पादयोः शैत्यं भवति । शिरोभ्रमणं भवति । नेत्रयोः अन्धकारः भवति । अधरौ नीलवर्णौ भवतः । अस्मिन् समये वमनं भवति । नाड्यः दुर्लभाः भवन्ति । श्वासोच्छ्वासे क्लेशः भवति ।

हृदयाघातस्य कारणानि

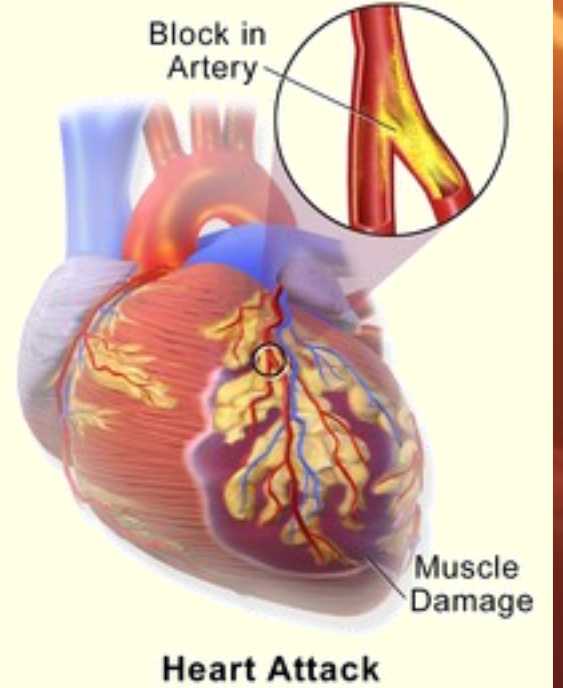
हृदयाघातस्य इदमेव कारणमिति संशोधकाः न निरूपितवन्तः । किन्तु हृदयाघातस्य कानिचन कारणानि उक्तानि सन्ति ।

अनिवार्यकारणानि

वयः, लिङ्गम्, वंशे हृदयाघातस्य परम्परा च ।

निवारयितुं शक्यानि कारणानि

धूमपानम्, मद्यपानम्, मानसिकोद्वेगः, अधिकमदयुक्तस्य पदार्थस्य सेवनम्, देहस्थौल्यम्, मधुमेहः, आलस्यम् इत्यादयः

- एम्. सुधामाधुरी

द्वितीय-पदवीपूर्व-विज्ञानविभागः

गीर्वाणभारती

संस्कृतम् जगतः एकतमा अतिप्राचीना समृद्धा शास्त्रीया च भाषासु वर्तते। संस्कृतम् भारतस्य जगतः वा भाषासु एकतमा प्राचीनतमा। भारती, सुरभारती, अमरभारती, अमरवाणी, सुरवाणी, गीर्वाणवाणी, गीर्वाणी, देववाणी, देवभाषा, संस्कृतावाक्, दैवीवाक्, इत्यादिभिः नामभिः एतद्भाषा प्रसिद्धा।

भारतीयभाषासु बाहुल्येन संस्कृतशब्दाः उपयुक्ताः। संस्कृतात् एव अधिकाः भारतीयभाषाः उद्भूताः। तावदेव भारत-युरोपीय-भाषावर्गीयाः अनेकाः भाषाः संस्कृतप्रभावं संस्कृतशब्दप्राचुर्यं च प्रदर्शयन्ति।

व्याकरणेन सुसंस्कृता भाषा जनानां संस्कारप्रदायिनी भवति।

पाणिनीयाष्टाध्यायी इति नाम्नि महर्षिपाणिनेः विरचना जगतः सर्वासां भाषाणां व्याकरणग्रन्थेषु अन्यतमा वैयाकरणानां भाषाविदां भाषाविज्ञानिनां च प्रेरणास्थानम् इवास्ति।

संस्कृतवाङ्मयं विश्ववाङ्मये अद्वितीयं स्थानम् अलङ्करोति। संस्कृतस्य प्राचीनतमग्रन्थाः वेदाः सन्ति। वेद-शास्त्र-पुराण-इतिहास-काव्य-नाटक-दर्शनादिभिः अनन्तवाङ्मयरूपेण विलसन्ती अस्ति एषा देववाक्। न केवलं धर्म-अर्थ-काम-मोक्षात्मकाः चतुर्विधपुरुषार्थहेतुभूताः विषयाः अस्याः साहित्यस्य शोभां वर्धयन्ति अपितु धार्मिक-नैतिक-आध्यात्मिक-लौकिक-वैज्ञानिक-पारलौकिकविषयैः अपि सुसम्पन्ना इयं देववाणी।

इयं भाषा न केवलं भारतस्य अपि तु विश्वस्य प्राचीनतमा भाषा इति मन्यते। इयं भाषा तावती समृद्धा अस्ति यत् प्रायः सर्वासु भारतीयभाषासु न्यूनाधिकरूपेण अस्याः शब्दाः प्रयुज्यन्ते. अतः भाषाविदां मतेन इयं सर्वासां भाषाणां जननी मन्यते। पुरा संस्कृतं लोकभाषा आसीत्। जनाः संस्कृतेन वदन्ति स्म।

अस्याः संस्कृतभाषायाः इतिहासः कालो वा अतिप्राचीनः। उच्यते यत् इयं भाषा ब्रह्माण्डस्य आदि भाषा। अस्याश्च भाषायाः व्याकरणमपि अतिप्राचीनम्। तद्यथा- ब्रह्मा बृहस्पतये, बृहस्पतिरिन्द्राय, इन्द्रो भरद्वाजाय, भरद्वाजो वशिष्ठाय, वशिष्ठः ऋषिभ्यः इति संस्कृतभाषायाः उत संस्कृतव्याकरणस्यातिप्राचीनत्वं दृश्यते।

 अच्युतः

प्रथम-पदवीपूर्व-विज्ञानविभागः

विद्या ददाति विनयम्

भवतः विद्याभ्यासः समाप्तः वा ? अद्यतनविद्याभ्यासेन किं प्रयोजनम् ? मम पुत्रः विद्याभ्यासं करोति इत्यादि वाक्यानि समान्यतः सर्वत्र शृणुमः । अत्र उद्दिष्टार्थे विद्याभ्यासः इति प्रयोगः साधुः वा ? चिन्तनीयमस्ति । विद्याभ्यासशब्दस्य व्याख्यानमेवम्- विद्यायाः अभ्यासः इति तत्पुरुषसमासः । तत्पुरुषसमासे उत्तरपदस्य प्राधान्यत्वात् अभ्यासस्यैव प्राधान्यं भवति न तु विद्यायाः । एषः पदप्रयोगः वस्तुतः अद्यतनशिक्षणक्षेत्रे विद्यमानदुरवस्थामेव प्रकाशयति ।

भारतीयसङ्कल्पानुसारं विद्याविनयसम्पत्तिः विनयाधानम् इत्यादिप्रयोगः एव साधु । यतः विद्या ददाति विनयम् इति खलु प्रसिद्धम् । प्रामाणिकग्रन्थेषु विद्याभ्यासः इति पदप्रयोगः अपि न दृश्यते विद्याविनयसम्पन्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि इत्येवं भगवद्गीतायां प्रयोगः अनेन प्रयोगेण अस्य लक्ष्यमपि अवगच्छति । विनयनमेव विद्यया प्राप्तव्यम् । अपरया भाषया वदामः चेत् स्वभावसंस्करणमेव शिक्षणम् इति भावः । श्रीमद्विवेकानन्दस्वामिपादादयः स्वभावसंस्करणमेव शिक्षणमिति स्पष्टीकुर्वन्ति च । अत एव कथयामः विद्याविहीनः पशुः इति ॥

विनयम्-उपायः प्रयोजनं च

विनयनार्थं कः उपायः ? इत्यत्र उपनिषत्सु वदन्ति सद्विद्या सत्कर्म च इति । विद्या नाम वेदितुं (ज्ञातुं) योग्या एव । स विद्या सती एव स्यात् । इत्युक्ते कः विषयः पाठनीयः ? इति अतिप्रधानं भवतीत्यर्थः । सत्कर्म उत्तमकर्म एव अथवा योग्यं कर्म एव । इत्युक्ते कथं पाठनीयम् ? इत्यपि तद्वत् प्राधान्यं वहतीत्यर्थः ॥ विनयनस्य परमम् प्रयोजनं सुखप्राप्तिः एव । सुखस्य पुरुषार्थः इति अपरं नाम । धर्मार्थकाममोक्षादिचतुष्टयम् एव पुरुषार्थाः । विनयनेन व्यक्तेः राष्ट्रस्य च सर्वे पुरुषार्थाः अपि साधिताः भवेयुः । व्यक्तेः विशालभावः कुटुम्बं, तस्य समुहः, तस्य तु राष्ट्रम् इति क्रमशः भवति । समूहाः मृत्पाषाणसस्यजन्त्वादियुक्तेन प्रदेशेन स्वसंस्कारेण च यदा बद्धाः भवन्ति तदा एव राष्ट्रमिति व्यवहारः । राष्ट्रं स्वयम्भूः अस्ति । राष्ट्रस्य विशालभावः विश्वं भवति । अतः व्यक्तिः राष्ट्रं च कदापि पृथक् न भवेत् ॥

विनयाधानस्य मार्गः

विनयः गुणसंस्कारः चेत् तदर्थं सर्वसमर्पणम् एव मार्गः । गुरुसमर्पणं, गुरुशुश्रूषा, योगाभ्यासः, अध्यात्मशास्त्रपठनम्, ब्रह्मचर्यम्, श्रवण-मनन निदिध्यासनादयः च इच्छाशक्तेः ज्ञानशक्तेः क्रियाशक्तेः च वर्धनम् कारयन्ति । तत् पुरुषार्थसाधनाय समर्थः मार्गः भवति च ।

 भूमिका वि. कश्यप्

प्रथम-पदवीपूर्व-विज्ञानविभागः

नीतिशतकम्

नीतिशतकम् इत्येषः भर्तृहरिणा रचितः ग्रन्थः । अस्मिन् १०० श्लोकाः विद्यन्ते । अयं कविः गृहस्थानां प्रापञ्चिकजनानां च प्रायोगिकमार्गदर्शकः वर्तते । अस्मिन् विवेकः, हितचिन्तनम्, ज्ञानसाधनम्, शौर्यधैर्यविवरणम्, शान्तत्वम्, सौशील्यम् इत्यादिषु विषयेषु बोधनं दृश्यते । अत्र बलवतः धनिकाञ्च उद्दिश्य विनयः दानशीलता च अभ्यसनीया इति सूच्यते । दुर्बलान् दरिद्रान् च उद्दिश्य वदति जीवने सरलता आत्मगौरवञ्च सम्पादनीयमिति । सर्वैः सह स्नेहभावेन व्यवहरणीयमिति उपदिशति । अन्येभ्यः सहाय्यकरणम्, पीडितानां विषये अनुकम्पः, आत्मनिग्रहः, तत्त्वबद्धता च अत्र बहुधा प्रतिपादितः अस्ति । अन्येषां गुणान् श्लाघमानाः अन्येषां दुर्गुणादिविषये मौनाचरणञ्च, स्वस्य उत्तमतायाः गोपनञ्च अवश्यं भाव्यमिति कथयति इदं शतकम् । एते गुणाः अस्मिन् जगति जीवद्भिः एव अभ्यसनीयाः न तु अरण्ये एकान्ते ।

स्वरूपम्

संस्कृतवाङ्मये नीतिग्रन्थपरम्पराऽन्यकाव्यविधापरम्परेव नितरां प्राचीना । तस्यामेव परम्परायां भर्तृहरिप्रणीतनीतिशतकमतिहृत्त्वमावहति । नीतिशतकं नैतिकव्यावहारिकोपदेशानां भाण्डागारोऽस्ति । वस्तुतः तत् (नीतिशतकम्) दैनन्दिनजीवनोपयोगिनां सुभाषितानामप्यमूल्यो निधिः । नीतिशतके नैकनैतिवसिद्धान्तानां प्रतिपादनमस्ति, ये मानवजीवनस्य प्रतिक्षेत्रं महनीयसाहाय्यरूपां भूमिकां निर्वाहयन्ति । नीतिशतकगता उपदेशाः शाश्वताः सार्वजनीना जातिधर्मसम्प्रदायनिरपेक्षाश्च सन्ति । वस्तुतो जीवनस्याखिलाङ्गानि दृष्टिगतानि विधायैव तेषां रचना जाता । नीतिशतके व्यावहारिकजीवनोपयोगीन्यनेकविधानि सुभाषितानि नयनगोचरतां यान्ति । नीतिशतकस्य वर्णविषयाणां क्षेत्रमतिविशालमस्ति । तस्मिन्, मूर्खस्य, विदुषः, दुर्जनस्य, सुजनस्य, दैवस्य, कर्मणः, शौरस्य, शीलस्य, धनस्य, धैरस्य, परोपकारस्य, विद्यायाः, सत्सङ्गेश्चाटुकारित्वस्य च नितरामाह्लादजनकानि वर्णनानि समुपलभ्यते । अपरे विषया अपि तस्मिन् वर्ण्यतां याताः सन्ति । नीतिशतकं मुक्तककाव्यविधायां गण्यते, येषामनुशीलनेन भर्तृहरेर्विधिविषयगतज्ञानस्यावबोधो जायते तथा कोऽपि तेषामध्यनेन स्वजीवने महत्सौविध्यं प्राप्तुं शक्नुयात् । कतिपयोदाहरणान्युद्धृत्य कथ्यमिदं विस्तरशः प्रकाशयितुं काम्यते ।

कानिचन सुभाषितानि

‘तावत् शोभते मूर्खो यावत् किञ्चिन्न भासते’ लोकश्रुतिं गतामुक्तिमिमां मनसि विधाय भर्तृहरिर्व्यञ्जनया कथयति यद् विधात्रा मूर्खाणां कृते मौनरूपमेतादृशं छादनं निर्मितं यदाश्रयणेन मूर्खः स्वमौढ्याच्छादनं विधातुं समर्थः स्यात् । मौनरूपाच्छादनं स्वाधीनं, गुणयुक्तं विद्यते । पण्डितानां समाजे तु (सभायान्तु) तदाभूषणमिव मूर्खान् शोभयति-

स्वायत्तमेकान्तगुणं विधात्रा विनिर्मितं छादनमज्ञतायाः ।

विशेषतः सर्वविदां समाजे विभूषणं मौनमपण्डितानाम् ॥ (नी.श.-७)

यः साहित्यं सङ्गीतं कलाञ्च न जानीते स साक्षात्पशुरेव । भर्तृहरिः स्ववर्ण्यं प्रभावकरं विधातुं व्यञ्जनया वृत्त्या कथयति यत् सङ्गीतादिविहीनो नरः शृङ्गपुच्छविहीनण् पशुरिव मूल्यहीनोऽस्ति । यद्युच्येत् केनचिद् यत् पशुस्तु तृणमत्ति परन्तु मनुष्यरूपपशुस्तु तृणं नात्ति, भर्तृहरिर्व्यनक्ति यत्तृणाभक्षणमीदृशानां पशूनां (मूर्खाणां) वास्तविकपशूनां कृते हितकरमेव-

साहित्यसङ्गीतकलाविहीनः साक्षात्पशुः पुच्छविषाणहीनः ।

तृणं न खादन्नपि जीवमानस्तद्भागधेयं परमं पशूनाम् ॥ १२ ॥

साधारणतो धनधान्यादिसमृद्धिशालिनो जना (राजानः) आश्रयदातृत्वेन विदुषः प्रत्यभिमानं दधति । ईदृशान् राज्ञः (धनाढ्यजनान्) प्रति भर्तृहरिर्ब्रवीति यद् राजभिः कदापि विद्वांसो नावमन्तव्या यतो हि ते खल्वीदृशविधानां गुप्तं धनं धरन्ते यददृश्यं, कल्याणकरं व्यवस्थायां वर्धनशीलं शाश्वतमक्षुण्णञ्चास्ति-

कल्पान्तेष्वपि न प्रयाति निधनं विद्याख्यमन्तर्धनम् ।

येषां तान् प्रति मानमुज्झत नृपाः कस्तैः सह स्पर्धते ॥ १६ ॥

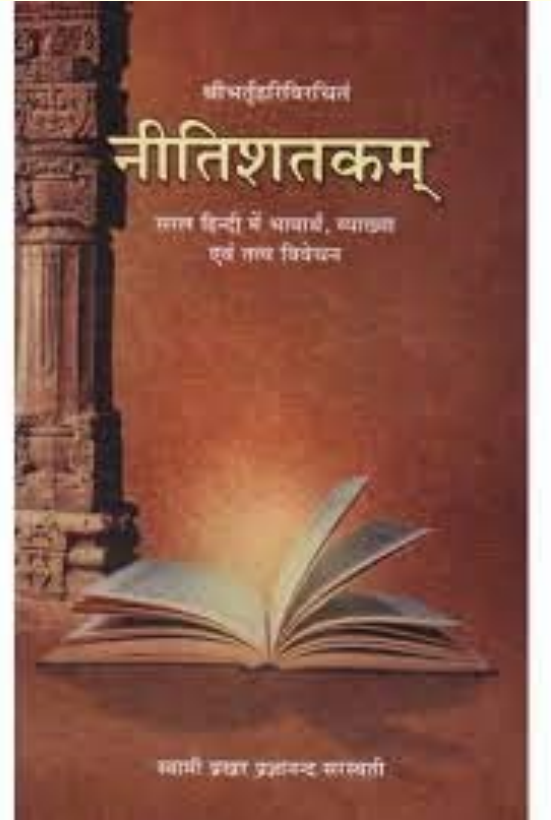
संस्कृतवाङ्मये सत्सङ्गस्य महत्त्वमङ्गीकृतं तत् प्रशक्तिश्चानेकत्र कृता विभाति । 'ससर्गजा दोषगुणा भवन्ति' अर्थात् सत्सङ्गाद् गुणाण् कुसङ्गाच्च दोषा भवन्ति' इति सदुक्तिमनुसृत्य सत्सङ्गतिरेव मानवकृते हितापहाऽस्ति न कुसङ्गति । मानवैः सदा सत्सङ्गतिरेवाश्रयणीयेति मनसि निधाय नीतिविशारदो भर्तृहरिः सत्सङ्गत्या गुणान् वर्णयति तथाऽन्त तउद्धोषयति यत्सङ्गत्या सर्वाभीष्टं साधयितुं शक्नोति मनुजः । सत्सङ्गतिर्बुद्धेर्जडतां हरति, वाण्यां सत्यं निवेशयति, सम्मानवृद्धिं जनयति, पापं दूरिकरोति, मानसं प्रसादयति, सर्वासु दिक्षु च कीर्तीं विस्तारयति, वस्तुतः सत्सङ्गत्या किमभीष्टमवापुं न शक्यम् ?-

जाड्यं धियो हरति सिञ्चति वाचि सत्यं

मानोन्नतिं दिशति पापमपाकरोति ।

चेतः प्रसादयति दिक्षु तनोति कीर्ति

सत्सङ्गतिः कथय किं न करोति पुंसाम् ॥ २३ ॥

प्रभास पी. सिंहः

प्रथम-पदवीपूर्व-विज्ञानविभागः

हिन्दी विभाग

“हिंदी भाषा और साहित्य ने तो जन्म से ही अपने पैरों पर खड़ा होना सीखा है।”

- धीरेन्द्र वर्मा

किशन की बहादुरी

यात्रा अपने आप में एक रोचक अनुभव होता है। यह मनोरंजन के साथ-साथ हमें मानसिक शांति भी देती है। बेंगलुरु के 'सरस्वती' नामक महाविद्यालय में बारहवीं कक्षा के विद्यार्थियों के लिए एक शैक्षिक यात्रा का आयोजन किया गया। विद्यार्थियों को समुद्रतट पर स्थित माधवपुर नामक गाँव में ले जाने का निश्चय किया गया।

विद्यार्थियों ने बड़े उत्साह के साथ इस यात्रा की तैयारीयाँ की गयी। सुबह सात बजे सभी विद्यार्थी और शिक्षक रेलगाड़ी में बैठकर माधवपुर के लिए रवाना हुए। सभी बेहद प्रसन्न थे। हँसी-मजाक का दौर चालू था। कुछ लोग गाना गा रहे थे, कोई किताब पढ़ रहा था, कोई फोन पर गाना सुन रहा था तो कुछ छात्र बाहर प्राकृतिक सौंदर्य का आनंद लेने में मस्त थे। शाम छह बजे तक माधवपुर पहुँच गए। सभी लोग एक छोटे-से होटल में ठहरे।

सभी अगले दिन गाँव में घूमने निकले। माधवपुर प्रकृति के बीच स्थित एक छोटा-सा गाँव था। अधिकतर ग्रामवासी कृषि करके अपना जीवनयापन करते थे। समुद्र किनारे होने के कारण काफी लोग पेशे से मछुआरे भी थे। वे मछली पकड़कर अपना गुजारा करते थे। गाँव के लोग परंपरावादी और अंधविश्वासी थे। यहाँ चारों तरफ हरियाली थी और समुद्रतट पर सूर्योदय का नजारा देखते ही बनता था। माधवपुर में उनके ग्राम-देवता का प्राचीन मंदिर था। गरीबी के बावजूद लोग काफी रुपया मंदिर में दान करते थे। पूजा-पाठ, पशु बलि आदि परम्पराएँ प्रचलित थीं। विद्यार्थियों ने गाँव के लोगों को समझाया कि इन अंधविश्वासों और रूढ़िवादी परंपराओं का त्याग करना ज़रूरी है। उन्होंने वैज्ञानिक कारण बताते हुए गाँववालों में जागरूकता फैलाई।

छात्रों ने सलाह दी कि गाँववासी पैसा इकट्ठा कर एक छोटा - सा अस्पताल खोल सकते हैं जिससे उनको बहुत लाभ होगा । छात्रों की बातों का लोगों पर असर पड़ा और उन्होंने इसपर अमल करने की ठानी ।

गाँव के मुखिया ने शिक्षकों को बताया कि गाँव में एक मेले का आयोजन किया जा रहा है । अतः वे छात्रों के साथ इस मेले में शामिल हो ।

मेले में पहुँचकर छात्रों ने देखा कि वहाँ काफी रौनक थी । तरह-तरह के झूले थे , खिलौने और मिठाइयों की छोटी-छोटी दुकानें थी । हाथ से बनी हुई वस्तुओं की बिक्री हो रही थी । मेले में काफी भीड़ और शोरगुल था । अचानक किशन ने देखा कि दूर कहीं धुआँ उठ रहा है । उसने अपने दोस्तों को बताया । सभी उस दिशा की ओर दौड़ पड़े । पास जाकर देखा तो एक घर में आग लगी हुई थी । किशन और उसके दोस्तों ने आसपास की मिट्टी उठा कर छत पर फेंकी । परिवार के सदस्यों को बाहर निकालने की कोशिश करने लगे । परिवार की एक छोटी बच्ची अभी अंदर ही फँसी हुई थी । किशन अपनी जान जोखिम में डालकर खिड़की के रास्ते कमरे में घुसा और उस लड़की को कमरे से उठा लाया ।

अब तक गाँव के अन्य लोग भी जमा हो गए थे और पानी डालकर आग बुझाने का प्रयास कर रहे थे । दरअसल लापरवाही के कारण चूल्हे की आग से घर में आग फैल गई थी । गाँव के लोगों ने किशन की बहादुरी की प्रशंसा की और उसके दोस्तों का भी धन्यवाद किया । सभी शिक्षकों को किशन पर गर्व महसूस हुआ ।

अगले दिन समाचार पत्र में किशन की तस्वीर छपी और पूरी घटना का वर्णन करते हुए उसकी बहादुरी और सूझबूझ की सराहना की गई । माधवपुर के मुखिया ने अपनी तरफ से किशन को पुरस्कृत किया ।

यह छोटी - सी यात्रा सभी छात्रों और शिक्षकों के लिए अविस्मरणीय बन गई ।

लेखिका - एस तनुश्री रेड्डी

कक्षा - बारहवीं बी

माँ

अपनी माँ से मुझे असीम प्यार है
उदासी के अंधियारे में , वही एक उजाला है ।
शहद से मीठी है माँ तेरी बातें
डाँट में छिपी हैं तेरी नसीहतें ,
तेरी आँखों में छलकते प्यार के आँसू
हमेशा तेरा साथ पाने को तरसू ।

माँ होती है सीधी - सादी
सबसे न्यारी , भोली - भाली ।
भगवान का दूसरा रूप है माँ
उसके लिए कुर्बान मेरी जान ,
अनमोल जीवन उससे मिला
कदमों में मानो स्वर्ग बसा ,
हमारी खुशी में शामिल हो जाती
दुख में , हमारी हिम्मत बढ़ाती
कितने खुशनसीब हैं हम
पास हमारे रहती ममतामयी माँ ।

वह मेरी आँखों की ज्योति ,
मैं उसकी आँखों का मोती

कितने आँचल रोज भिगोती
फिर भी न कभी धीरज खोती ।

शब्द नहीं कहने को , माँ कैसी होती
माँ तो बस माँ जैसी होती ,
आज हूँ जो , वह कभी न होती
मेरे संग जो माँ न होती ,
दया , करुणा , शक्ति की देवी ,
सदा पूजनीय है माँ हमारी ।

लेखिका - कोमल शर्मा

कक्षा - ग्यारहवीं बी.

बेटी - अमूल्य निधि

पूजे कई देवता मैंने , तब तुमको था पाया
क्यों कहते हो बेटी को ,
धन है वह पराया ,
वो तो है माँ की ममता की छाया
जो नारी के मन , आत्मा और शरीर में समाया ।

मैं पूछती हूँ उन हत्यारे लोगों से
क्यों तुम्हारे मन में यह ज़हर है समाया ,
बेटी तो है माँ का ही साया
क्यों अब तक कोई समझ न पाया ,
क्या नहीं सुनाई देती तुम्हें
उस अजन्मी बेटी की आवाज़ ?
जो कराह रही थी .....
तुमने सुनी नहीं उसकी पुकार ।
मत छीनो उसके जीने का अधिकार
आने दो उसको भी जग में ,
लेने दो सुन्दर आकार ।

बेटी के प्यार को कभी आजमाना नहीं
वह फूल है , उसे कभी रुलाना नहीं ,
पिता का तो गुमान होती है बेटी

उसकी आँखें कभी नम न होने देना
उसकी खुशी की खातिर दुआ माँगते रहना ,
प्यार और सम्मान पाने की हकदार है बेटी
समझो भगवान का आशीर्वाद है बेटी ।

लेखिका - कोमल शर्मा

कक्षा - ग्यारहवीं बी.

भारत की वर्तमान समस्याएँ

भारत एक विकासशील देश है। स्वतंत्रता के बाद भारत ने हर क्षेत्र में काफी प्रगति की है। भारतवासी होने के नाते हमें इस पर गर्व है। इसके बावजूद भारत में कई समस्याएँ अभी भी बनी हुई हैं जिन्हें दूर करने का प्रयत्न अपनेआप में एक चुनौती है।

भारत की जनसंख्या बढ़ती जा रही है जिसके कारण समस्याओं का निवारण करना एक कठिन कार्य है। सबसे पहली समस्या प्रदूषण की है। हमारे देश में ध्वनि, जल, वायु, और भूमि प्रदूषण बढ़ता जा रहा है। सड़क पर चलते वाहनों से होनेवाला शोर, जगह-जगह गंदे पानी का भराव और नदियों में कारखानों से निकलनेवाले हानिकारक व रासायनिक पदार्थों को प्रवाहित करना प्रदूषण का मुख्य कारण है। कटाई के कारण पेड़ों की घटती संख्या और चारों ओर फैली जहरीली हवा स्वास्थ्य के लिए हानिकारक होती जा रही है। भूमि पर जगह-जगह कचरे के ढेर दुर्गंध और कीटाणु फैलाते हैं जिससे बीमारियाँ बढ़ रही हैं। पर्यावरण को साफ-सुथरा रखने से देशवासियों की सेहत पर भी

अच्छा असर पड़ेगा। पर्यावरण संरक्षण हर व्यक्ति का कर्तव्य है।

दूसरी बड़ी समस्या गरीबी और बेरोजगारी की है। आजकल पढ़े-लिखे लोगों को भी नौकरी के लिए भटकना पड़ता है। बेरोजगारी के कारण गरीबी बढ़ती जा रही है। सरकार को रोजगार के नए स्रोत विकसित करने चाहिए। काम करनेवाले लोग देश की

अर्थव्यवस्था में विशेष योगदान देते हैं।

तीसरी बड़ी समस्या अशिक्षा है। शिक्षा जीवन का आधार है और हर बच्चे का मूल अधिकार। अभी भी दूर-दराज के गाँवों में अच्छे स्कूल और कॉलेज का अभाव है। देश की प्रगति के लिए हर व्यक्ति को शिक्षित करना आवश्यक है। शिक्षित होने पर लोगों की सोच बदलेगी।

लोग देश-विदेश में घट रही गतिविधियों , वैज्ञानिक विकास और सामाजिक बदलाव के प्रति जागरूक होंगे ।
भ्रष्टाचार चौथी बड़ी समस्या है । लोग स्वार्थ और लालच के कारण गलत तरीके से धन अर्जित करने का काम करते हैं । चोरी और रिश्वतखोरी बढ़ती जा रही है । कानून व्यवस्था में समुचित बदलाव लाकर भ्रष्टाचार को नियंत्रित किया जा सकता है ।

देश में महिलाओं की प्रगति पाँचवीं बड़ी समस्या है । वैसे तो स्वतंत्रता के बाद देश में शिक्षा का काफी प्रचार - प्रसार हुआ है । फिर भी स्त्री - शिक्षा एक चुनौती बनी हुई है । महिलाओं को अपने अधिकारों की पूरी जानकारी नहीं है । अज्ञानता के कारण वे पुरुष

समाज के शोषण का शिकार बन जाती है । महिलाओं को उनके अधिकारों का इस्तेमाल नहीं करने दिया जाता । रेडियो , समाचार पत्र और दूरदर्शन द्वारा महिलाओं को उनके अधिकारों के प्रति जागरूक करने का प्रयत्न जारी है ।

यदि हमारा देश इन मुख्य समस्याओं पर विजय प्राप्त कर लेता है तो अन्य छोटी-मोटी समस्याएँ अपने आप हल हो जाएँगी । सभी भारतवासियों को एकजुट होकर इन समस्याओं का समाधान खोजने में अपना योगदान देना चाहिए । देश की प्रगति तभी संभव है । स्वामी विवेकानंद युवकों से कहते हैं - ' चलो ! रुको नहीं , प्रगति के मार्ग पर निरंतर आगे बढ़ते रहो । '

रचनाकार - युवराज गोयल

कक्षा - ग्यारहवीं बी.

सुनहरे भविष्य का निर्माता - युवा वर्ग

युवा वर्ग किसी भी देश का अभिन्न अंग होता है। एक राष्ट्र जिसमें ऊर्जावान, जिज्ञासु और मेहनती युवा हैं, वे राष्ट्र के विकास में योगदान दे सकते हैं।

भारत में युवाओं की जनसंख्या बहुत अधिक है। हमारे देश में कई प्रतिभाशाली और मेहनतकश युवा हैं। इसपर देशवासियों को गर्व है। भारत में युवा पीढ़ी उत्साहित और नई चीजें सीखने के लिए उत्सुक है। चाहे वह विज्ञान हो, प्रौद्योगिकी या खेल का क्षेत्र हो। हमारे देश के युवा हर क्षेत्र में श्रेष्ठ हैं।

मानव सभ्यता सदियों से विकसित हुई है। हर पीढ़ी की अपनी सोच और विचारधारा होती है। एक तरफ मानव मन और बुद्धि समय गुजरने के साथ काफी विकसित हो गई है। आज के युवा वर्ग में प्रतिभा और क्षमता है। युवा पीढ़ी में धैर्य की कमी है। वह एकसाथ अनेक लक्ष्यों को पूरा करने की जल्दबाजी में लगी है। उन्हें बुजुर्ग पीढ़ी से सलाह लेनी चाहिए और उनके अनुभवों से सीखने की कोशिश करनी चाहिए।

देश में विज्ञान, प्रौद्योगिकी, अभियांत्रिकी, गणित, चिकित्सा, खगोल - शास्त्र, वास्तुकला आदि क्षेत्रों में बहुत प्रगति हुई है। खेद इस बात का है कि समय के साथ - साथ अपराध की दर में भी काफी वृद्धि हुई है। आज दुनिया में पहले से ज्यादा हिंसा हो रही है और इसके लिए युवा वर्ग जिम्मेदार है। युवाओं के बीच बढ़ते अपराध के कई कारण हैं जैसे - शिक्षा की कमी, बेरोजगारी, जीवन के प्रति असंतोष, बढ़ती प्रतिस्पर्धा, कम समय में अधिक उन्नति करने की प्रवृत्ति आदि।

माता पिता का कर्तव्य है कि वे अपने बच्चों का पालन - पोषण अच्छी तरह करें। उन्हें उत्तम संस्कार, शिक्षा और मार्गदर्शन देते रहें। युवाओं के चरित्र निर्माण में शिक्षकों की भी अहम भूमिका है। गुरुजनों को अपनी जिम्मेदारी गंभीरता से निभानी चाहिए क्योंकि युवाओं में एक राष्ट्र को बनाने और बिगाड़ने की शक्ति है। एक मजबूत राष्ट्र का निर्माण कर्मठ और कर्तव्यनिष्ठ युवा पीढ़ी द्वारा ही संभव है।

लेखिका - पूर्णिमा राउत

कक्षा - ग्यारहवीं सी.

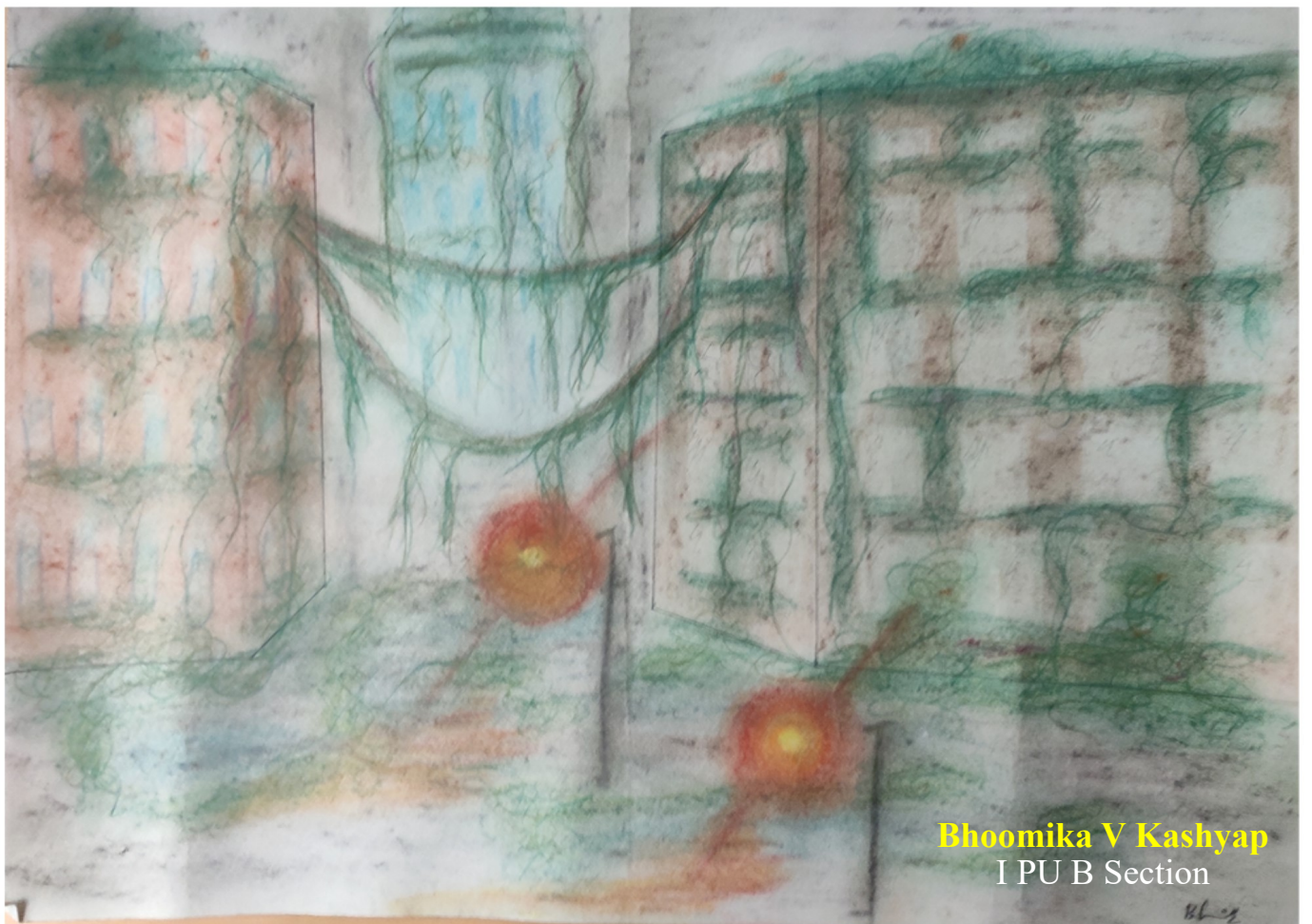
Colour Palette

"I sometimes think there is nothing
so delightful as drawing."

- Vincent van Gogh

S Samhita Varshini
II PUC

Mysore Education Society

Mysore Education Institutions

1. MES College of Arts, Commerce & Science

Malleswaram, Bangalore - 560 003.

2. MES Pre-University College of Arts, Commerce & Science

Malleswaram, Bangalore - 560 003.

3. MES Teachers College

C.T.E. Bangalore Rural, Rajajinagar, Bangalore - 560 010.

4. MES Kishora Kendra School

Malleswaram, Bangalore - 560 003.

5. M.E.S. Kishora Kendra P.U. College

Malleswaram, Bangalore - 560 003.

6. MES Vidyasagara Prof. M.P.L. Sastry P.U. College

Vidya Vihara, Rajajinagar, Bangalore - 560 010.

7. MES Computer Academy

Vidya Vihara, Rajajinagar, Bangalore - 560 010.

8. MES Kishora Kendra Public School (ICSE)

Vidyaranyaapura, Bangalore - 560 097.

9. MES Institute of Management

Vidya Vihara, Rajajinagar, Bangalore - 560 010.

10. MES B.R. Subbarao P.U. College

Vidyaranyaapura, Bangalore - 560 097.

11. MES Rangashale

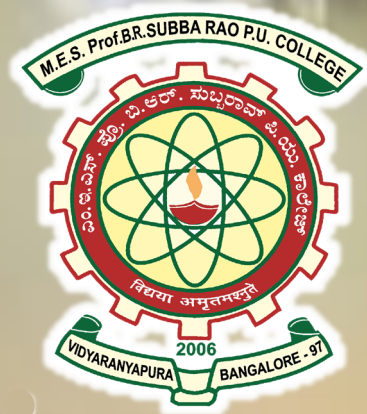
Malleswaram, Bangalore - 560 003.

MES Kalavedi

A Cultural Wing - Giving opportunity to budding talents.

MES Prof.B.R Subbarao PU College

IV Main, IIIstage, I Block, BEL Layout,
Vidyaranyapura , Bangalore 560097

Website : <https://mesinstitutions.in/web/mes-brs-pu-college>

E-Mail: mesbrs@gmail.com

Phone: 080-23646446, Mobile : 8861126826, 8861126840